

2. lpp. Skolotāju galms viduslaiku pili.

3. lpp. Zaļais karogs Kolkas ekoskolā.

4. lpp. Lai strādātu *Daiļradē*, bija jāprasa atļauja.

5. lpp. Kāda būsī, Dundagas pils?

6. lpp. Nekustamo īpašumu nodaļā:
pašvaldības dzīvojamais un zemju fonds.

7. lpp. Rudens raža bērnu dārzā.

7. lpp. Pašvaldības policists strādā.

8. lpp. Uldis Vasiļevskis — Miķeļtorņa dundadznieks.

Redaktora ziņa

Dundadznieks turpmāk

Godājamie lasītāji! Rudens ir laiks, kad apstrādājam zemi, gatavojam ievārijumus un pasūtām preses izdevumus. Kaut arī dzīve nemitīgi sadārdzinās, tomēr kopā ar pašvaldības deputātiem esam lēmuši nākamgad *Dundadznieka* cenu nepaaugstināt. Tātad joprojām būs nopērkams par 50 santīmiem, pasūtot *Latvijas Pastā* (indekss 3085) — 45 santīmi. Katrā pasta nodaļā mūsu izdevumu varat atrast katalogā līdztekus citiem reģionālās preses izdevumiem.

Nemainīgs nākamgad — novada izveides gadā, pārejas posmā — paliks arī izdevuma nosaukums, apjoms un iznākšanas biežums. Par to vienojamies ar Dundagas un Kolkas deputātiem abu padomju kopīgajā sēdē.

Novada izveides vadlīnijās ir teikts, ka sabiedrisko attiecību sektorā jāstrādā trim speciālistiem. Cerams, ka pēc gada tā arī

būs. Tas ļautu 2010. gadā gan palielināt avīzes apjomu un regulāri atspoguļot Kolkas dzīvi, gan nemitīgi atjaunināt novada interneta lapu, gan uzturēt saikni ar citiem plašsaziņas līdzekļiem. Tomēr jau tagad esam sākuši pievērst lielāku vērību kolcniekiem, ko vēl vairāk darīsim nākamgad.

Un vēl. Deputāti rosināja nākamā novada iedzīvotājus laikus padomāt, kāds varētu būtu mūsu izdevuma nosaukums no 2010. gada. Vai tam palikt līdzšinējam, tā visprecīzāk atspoguļojot jaunā novada vārdu, vai izdomāt jaunu? Manuprāt, tas septiņreiz jānomēra. Ja patiešām nolemjam to grozīt, tad jaunajam nosaukumam nevajadzētu būt vispārīgam. Citādi iznāks kā savulaik ar neskaitāmiem *Ļeņina ceļiem*.

Ļoti svarīgs ir jūsu viedoklis. Tāpēc, lūdzu, domājiet, zvaniet un rakstiet!

Alnis Auziņš

Izloksne — mūsu bagātība

Valsts pētījumu programmas *Letonika* ietvaros 21. X Kubalu skolā-muzejā notika sarīkojums *Dundaģa Sofijas Dravnieces atmiņās*, kurā atvēra valodnieku sagādāto jauno grāmatu *S. Dravniece «Dundagas izloksnes teksti»*.

Kad skolas solus aizpildīja Dundagas vidusskolas 12. klašu skolēni, tuvāki un tālāki ciemiņi, muzeja vadītājs Ivars Abajs paziņoja, ka skolas diena ir sākusies. Viņš gan piebilda — citu gad skolas bērnu skaits bijis 120, tā tad vēl lielāks. Uz skolas dienu bija ieradusies arī viesi, kas braukuši tālāk par Dundagu: Latvijas Universitātes (LU) Latviešu valodas institūta direktora vietnieks Ojārs Bušs, Anna Stafecka un Brigita Bušmane, visi trīs vadošie pētnieki, kā arī dundadzniece, ilggadēja latviešu valodas skolotāja Vilma Vēberga.

A. Stafecka novēlēja mums runāt savā — Dundagas valodā un pateicās cilvēkiem, kas strādājuši, lai grāmata taptu: S. Dravniecei, V. Vēbergai un B. Bušmanei. Par to, kā iepazinusies ar S. Dravnieci un turpinājusī viņas iesākto darbu, pastāstīja V. Vēberga. B. Bušmane sacīja, ka S. Dravniece darbus Dundagas izloksnē radījusi 20. gs. 80. gados un ir pagājuši 100 gadi kopš tā laika, par ko viņa ir rakstījusi. Būtuiski, lai kāds šo darbu turpinātu, vēl pierakstīdams tekstus duņdži-

ņu mēlē. Valodniece minēja faktu — Dundagas izloksnē ir savākta kartotēka ar 35 000 vienībām, tas ir pietiekami, lai sāktu veidot vārdnīcu. Taču ar to arī jāstrādā

ņu mēlē vadīja skolotāja Marta Kajaka. Arī visiem citiem *bij jārune skaider*, t. i., Dundagas izloksnē. Skolotāja gan atprasīja skolēnu sagatavoto mājas darbu — S. Dravnieces atmiņu fragmentus par Pēterkužniekiem un viņas skolas gadiem, gan lika rakstīt un mācīja mūsu izloksnes vārdus. Stunda ļoti interesanta izvērsās duņdžīņu vārdu daļā *Eidan*: skolēniem bija jāatmin, kas, piemēram, ir *bogelmogels*, *svīdiņ*, *plēds*, *rūšrā-*

• Pasākums muzejā pulcēja jaunās un vecās dundzinieku paaudzes.

Daiņa Kārkluvka foto

kādam dundadzniekam. Arī O. Bušs aicināja pierakstīt dzīvo vārdu, norādīdams, ka redz kādus 30 iespējamus rakstītājus, ar tiem domādams vidusskolēnus.

Kad valodnieki savu bija pateikuši un jauno grāmatu pašvaldības vadībai, vidusskolai, pagasta bibliotēkai, muzejam un vietējai presei bagātīgi dāvinājuši, sākās stunda, ko lieliski skaidrā duņdži-

ceņ a pienslapnam. Jaunajiem viegli negāja, tāpēc viņiem palīdzēja vecākās paaudzes dundzinieki. Par pūтели izstāstīja Elma Zadiņa, ierosinādama Dundagā izveidot ēstuvī, kurā būtu stundā nosauktie ēdieni un jārūnā tikai duņdžīņu mēlē. Skaisti skanēja kāds laika novērojums, ko izteica skolotāja: «*Vasre, kad knoušel krūt virse, muš līž degne un cukerduoz pills a*

Pagasta padome apbalvo

Edvīnu Klēveru par mūža ieguldījumu Dundagas pagastam — sporta dzīves organizēšanu un vadīšanu

Es savai Dundagai

Rudīti Balķīti par mazo dundadznieku ilggadīgu audzināšanu, par bērnu ansambļa *Gudrinieki* profesionālu vadīšanu, par radošu darbu pirmsskolas vecuma bērnu muzikālajā izglītošanā

Velgu Eizenbergu par radošām ierosmēm un vairāku izstāžu izveidi (*Joku istaba*, *Krokodilu ligzda*, *Fotoportretu stāstī*).

Vairu Kamaru par teātra sporta un amatierteātra attīstību Dundagā, veiksmīgu dalību starptautiskajā festivālā Vinē un 1. vietu rajona amatierteātru skatē

Par ieguldījumu pagasta attīstībā

Guntu Abaju par veiksmīgu projektu sagatavošanu

Piensaimnieku lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību par ražošanas attīstīšanu un Dundagas vārda daudzinašanu

Dundagas Mākslas un mūzikas skolu par jauniešu profesionālu sagatavošanu mākslā un mūzikā, par labiem sasniegumiem konkursos un skatēs

Gada jaunietis Dundagā

Evitu Feldentāli par sasniegumiem sportā un mācībās, par atsaucību pagasta sacensību tiesāšanā

Jurģi Remesu par teicamiem panākumiem mācībās, par pašvaldības pasākumu kuplināšanu, Dundagas tēla spodrināšanu ārpus Dundagas un Latvijas, par veiksmīgu līdzdalību teātra sporta festivālā Vinē

11. XI Lāčplēša dienai veltīts pasākums. Plkst. 17.00 lāpu gājiens no *Lielās skolas* uz Pūpolu salīgu. Plkst. 17.20 atmiņu brīdis.

14. XI Filmas *Rīgas sargi* izrāde pili (sk. afišās).

17. XI plkst. 16.00 valsts proklamēšanas 90 gadu jubilejas svinīgais pasākums. Pagasta iedzīvotāju apbalvošana ar pašvaldības pateicībām. Svētku balle. Spēlēs grupa *Pilnmēness* no Jelgavas, ieeja brīva.

skudrem, ta būs liec.» Stundas nobeidumā M. Kajaka izcili norunāja S. Dravnieces sarakstīto *Ciemgal saincs stāst*. Visi klausījās, elpu aizturējuši.

Pēc tik kārtīgas pastrādāšanas muzeja darbinieces visus cienāja ar karstu zāļu tēju, brangiem spēkpīrāgiem un garšīgām plātsmaizēm.

Noslēgumā I. Abajs uz ekrāna rādīja attēlus ar S. Dravnieci un aicināja dalīties atmiņās par šo

nozīmīgo personību, un rosināja domāt, kā saglabāt mūsu izloksni. Jautājums palika neatbildēts.

Dundagas valoda ir mūsu bagātība, ko ne vienmēr apzināties un novērtējam. Tā ir savdabība, ar ko atšķiramies no citiem. Tāpēc žēl, ka mums ir kauns *dundznisk rūnt* un mēs domājam — literārā valoda noteikti ir labāka. Tā ir tikai citādāka.

Diāna Siliņa

Par zaļu pat vēl zaļāks

Skolotāju galms viduslaiku pili

Vidusskolas divpadsmito klašu skolēni arvien sarīkojuši neatkārtojamus svētkus pedagogiem Skolotāju dienā. Arī šogad tā notika — svētki pirmoreiz pagāja viduslaiku noskaņās.

Divpadsmitie aicināja skolotājus pulcēties pie sīrupfabrikas stāvlaukuma, kur tos pacienāja ar karstu tēju vai kafiju, un tad Rūta Bāliņa dābolaina zirga pajūgā viņus cēli aizvizināja uz pili. Tur skolotājus sagaidīja rožu meitenes Evita Fel-dentāle un Katrīna Dēvita, kas sniedza katram pa smaržīgam ziedam, bet tālāk — Kristaps Reimartuss un Inga Zēfelde, pils grāfu pāris. Lai nonāktu līdz zālei, bija jāiziet cauri raibam un skaļam viduslaiku tirgum, kur sakņupuši sēdēja ubagi, krogā aicināja krogusmeita, ar āboliem cienāja kāds tirgotājs, likteni zīlēja čigānietes, portretu piedāvāja gleznot mākslinieks, atšķirīgus instrumentus dažādās vietās spēlēja muzikanti.

Zālē aicināja grāfu pāris, likdams skolotājiem iejusties galminieku lomās. Pirms grāfiskās maltītes galma vadītājs Uldis Katlaps kopā ar kādu no savām galma dāmām — Skaidrīti Motmilleri — sveica skolotājas, kas skolai veltījušas apaļus mūža gadus: visbagātākā bija Iveta Kun-decka. Skolotāji saņēma skolas pašpārvaldes meiteņu ceptu gardu torti. Skaistas rozes visiem skolotājiem pagasta padomes vārdā dāvināja Smaida Šnikvalde un Andris Kojro.

Tad jau atvērās durvis un parādījās meitenes stilizētos veco laiku tērpos, nesdamas vispirms trauku ar ūdeni, kurā peldēja sārtu rožu ziedlapiņas un kurā bija jānoskalo rokas, un linu dvieļi, kur tās nosusināt. Pēc tam citas kalpotājas piedāvāja

vāja pa maizītei vai cepumam, vai klinģera gabalam. Puiši savukārt apkalpoja viesus, ielejot vīnu.

Viduslaiku galmā baudīja ne tikai maltītes, bet arī mākslu. Uzstājās galma dejotājas no horeogrāfijas klases, ģitārists Jurgis Remess, pianiste Linda Pirvite un vijolniece Sigita Dzērve. Skolotāju dienai par godu bruņinieks Jurgis Remess bija sacerējis arī asprātīgu lugu par bruņiniekiem, princesi un trīsгалvu pūķi. Skaļie aplausi un saucieni: «Atkārtot!» liecināja, ka luga visiem ļoti gājusi pie sirds.

Nobeigumā, svētku kulminācijā, notika bruņinieku cīņas. Četri bruņinieki — Mīkstsirdis (Edgars Balodis), Drošsirdīgais (Uldis Kārklevalks), Lecīgais (Reinis Kārklevalks) un Romantiskais (Kristaps Birziņš) — izvēlējās skolotājas, savas sirdsdāmas: Inesi Namsoni, Vizmu Lagzdiņu, Mārti Pēterhofu un Birutu Kinčiusu, lai varonīgi viņu dēļ cīnītos. Viņi sacentās, metot mērķi nazi, uzstājoties ar veltījumu sirdsdāmai un cīnoties ar zobeniem. Dāmas plivināja lakatiņus, uzmundrināja un juta līdzī, bet par uzvarētā-

• Galminiece Sandra Braže un apkalpotājas Sigita Tīdemanē (no kreisās) un Rūta Šermukšne.

ju kļuva tikai viens — bruņinieks Mīkstsirdis.

Svētki tiešām izdevās ļoti skaisti. Par to pateicība 12. klašu audzinātājam Sandrai Bražei, Skaidrītei Motmillerei, Valdai Paremai, reži-

sorei Vairai Kamarai, pils meitenēm, īpaši S. Šnikvaldei, bet vislielākais paldies pašiem divpadsmitājiem!

Diāna Siliņa, autore foto

Skolā rudenī

3. X visus pedagogus kopā pulcēja 12. klašu rīkotā Skolotāju diena. Pasākums notika Dundagas pilī ar ļoti atbilstošu tematiku — viduslaiki. Katra darbība, vārds un sniegtais priekšnesums bija smalki pārdomāts. Skolotājus pie pils pieveda zirga pajūgā, un tālāk divpadsmitie bija sagatavojuši skaistu galma koncertu pils zālē ar dejām, dziesmām, citiem muzikālajiem priekšnesumiem, bruņinieku cīņām un teatrālu uzvedumu par princi de Daiļo. Paldies 12. klasēm un viņu audzinātājiem par sirsnīgajiem mirkļiem!

7. X skolas skolēnu pašpārvalde tikās ar Talsu sieviešu un bērnu krīžu centra sociālo pedagogi Ingu Ahti, kas vadīja lekciju *Talsu pilsētas un Talsu rajona skolu audzēkņu iesaistīšanās palīdzības sniegšanā, risku atpazīšanā.* Lietpratēja stāstīja par vardarbību, tās veidiem, pazīmēm, kā iespējams palīdzēt cilvēkiem, kas cieš no vardarbības, uzsverot, ka svarīgi ir nepalikl vienaldzīgam!

9. X skolā notika 5. klašu uzņemšana. Šī gada tēma — *Lidosta.* Sākotnēji skolēniem bija jāiztur 8.

klašu sagatavotie pārbaudījumi radošajās darbnīcās. Piektajiem bija jāizveido lidmašīnas modelis, jānācās dziedāt lidojot, jāiziet cauri atkarības vielu rentgenam, kā arī jānosveras drošībai, lai zinātu, vai visus pasažierus lidmašīna izturēs. Pēc slēdziena, ka visi ir tiesīgi lidot, piektie lidoja pa skolu uz zāli, kur turpinājās dažādas nodarbes. Visiem bija jāiziet muitas kontrole, un ja nu kāds kabatās slēpa ko neatļautu, tad mantas konfiscēja. Zālē katra klase prezentēja savu *valsti* — savu klasi — ar dziesmām, interesantām dejām un izdomātiem dejojļiem. Abām klašu audzinātājam bija uzdevums salikt *puzli*, kurā attēlota lidmašīna. Pēc tam piektie nodeva svinīgo zvērestu, solīto apliecinot ar pirkstu nospiedumiem uz zvēresta lapas.

Savukārt 10. X 10. klases uzņēma vidusskolēnu kārtā. Viņu izvēlēta tēma *Kolhozs.* Katru desmitklasnieku jau no paša rīta iegērbā kādā īpašā tēlā, par to parūpējās 11. klašu skolēni. Pēc 1. stundas vidusskolas jaunpīnācējiem bija jānospēlē

etīde *Dzīve fermā*, garajā starpbrīdī viņi ēda vienpadsmito izceptu *Fermu kūku* ar dažādiem dārzeņiem. Pēcpusdienā, laukā pie skolas, desmitajiem ar aizsietām acīm vajadzēja dziedāt un dejojot, vēlāk lapu kaudzē meklēt paslēptās olas, kā arī mest šķēpus, šajā gadījumā — dakšas. Pēc tam visi piedalījās stafetē — spēlēja futbolu ar kāpostgalvu. Noslēguma pasākumu zālē gatavoja 12. klases. Zālē atbilstoši izraudzītajai tēmai bija gan siens, dakšas, lāpstas, ķerras, kannas, gan paši kolhoza strādnieki attiecīgos ietērpos. Abām 10. klasēm bija jāsniedz priekšnesums, pēc tam visi vienojās lustīgā dejā. Pēc tādām izdarībām desmitie iestiprinājās ar gardu pienu un ievārījuma maizēm. Protams, visi nodeva svinīgo zvērestu. Paldies visām klasēm un audzinātājam, kas bija iesaistījušās uzņemšanas pasākumu gatavošanā un norisē!

No 13. līdz 17. X skolā norisinājās Drošības nedēļa. Tās laikā uzsvēra dažādus drošības (ceļu satiksmes drošība, ugunsdrošība, elektrodrošība) un atkarību (alkohols, tabakas izstrādājumi, dators) jautājumus. Visu nedēļu skolēniem bija iespēja katru pēcpusdienu bibliotē-

kā klausīties pasakas par drošību, kā arī aplūkot izstādi ar dažādiem materiāliem, klases audzinātāja stundās skatīties tematiskas filmas, pēc stundām datorklasē spēlēt atbilstošas spēles, 15. un 16. X pirmā stāva foajē starpbrīžos skatīties filmiņas un klipus par drošību, kā arī ieklausīties speciālistu stāstījumos, kā pasargāt sevi no dažādiem nelaimes gadījumiem, kur meklēt palīdzību un kā rīkoties. Katrai klašu grupai kāds lietpratējs stāstīja par drošības jautājumiem. Par to, kā rūpēties un pasargāt savu veselību, 5. un 6. klases skolēniem stāstīja skolas medmāsa Ināra Zembaha, īpašu vērību pievēršot higiēnai. Ar 7., 10. un 12. klases skolēniem runāja Dundagas pagasta pašvaldības policists Jānis Simsons, uzsverot pienākumus, noteikumu ievērošanu, atbildību un uzvedību sabiedriskās vietās. Ar visām 8. klasēm tikās VUGD Talsu brigādes Dundagas iecirkņa vecākais inspektors Uldis Dēvits, stāstot par ugunsdrošību. Savukārt 9. klasēm Talsu nepilngadīgo lietu inspektore Inese Paegleskalne un Evita Vernerā stāstīja par administratīvo un kriminālo atbildību, par kādiem pārkāpumiem pienākas

sods. 11. klases drošības nedēļas laikā tikās ar direktora vietnieku saimnieciskajā darbā Vitāliju Nazarovu, kurš skolēniem atgādināja par drošību uz ceļiem, drošību uz ūdens, uzvedību skolā, kā rīkoties ārkārtas situācijās, kā arī runāja par atkarības vielām un to izraisošajām sekām. Savukārt pedagogi 17. X tikās ar skolas absolventu Kasparu Apini, kur runāja par drošību ceļojot, par laiku, kuru Kaspars pavadījis Āfrikā kā pirmās palīdzības sniedzējs.

15. X ar skolēniem, vecākiem un pedagogiem tikās Pedagoģiskās meistarības skolas lektors Kaspars Bikše. Pedagogi piedalījās viņa vadītajosursos *Mācīšanās un uzvedības motivācija, tās korekcijas iespējas.*

Pašlaik gatavojamies *Latvijai 90* pasākumiem — veidojam koncerta programma svinīgajam pasākumam, kā arī darbu kolāžu izstādei *Latvija manā logā.*

Norika Rēriha, direktora vietniece audzināšanas darbā

Somija notrauš putekļus

Septembra pēdējā nedēļā mēs, divi Dundagas vidusskolas pārstāvji, es un skolotājs Imants Brusbārdis, kopā ar citiem Talsu rajona skolu vadības pārstāvjiem devāmies pieredzes apmaiņas braucienā uz Somiju.

Apmeklējām vienīgo somu — krievu skolu, kas atrodas apmēram 100 km no Helsinkiem. Skolā zinības apgūst gan liela daļa Somijā dzīvojošo krievu jauniešu, gan arī somu jaunieši. Tā kā šī skola ir vienīgā valsts skola, kurā mācības daļēji notiek arī krievu valodā, tajā strādā arī Krievijā dzimuši skolotāji. Tas mācību iestādē veido īpatnēju, bet patīkamu gaisotni.

Mani interesēja kaut nedaudz iepazīt Somijas izglītības sistēmu, ko uzlūko par vienu no labākajām pasaulē.

Izglītības programma skolā pašos pamatos daudz neatšķiras no mūsu skolas izglītības programmām, tomēr vairākas lietas lika aizdomāties, nedaudz apjaust, ka arī mēs varam tāpat un, iespējams, pat

labāk. Protams, mūs interesēja, kā Somijas skolās ir gūti labie sasniegumi, kas un cik bieži viņus pārbauda. Izrādās, ka skolotāji, skolas vadība un valsts savstarpēji uzticas, un lielas kontroles pat nav. Galvenais rādītājs ir rezultāti. Skolotāju un skolas darbu vērtē pēc sasniegtā, daudz neiejaucoties metodēs, kā to panāk.

Likās interesanti, ka skolēnus ēdina bez maksas. Audzēkņi var izvēlēties, kurā starpbrīdī paēst, un tad dodas pie tāda kā *zviēdru galdā*, no kura ņem ēdamo, cik vēlas, bet ir nerakstīts noteikums, ka ņem tikai tik daudz, cik var apēst. Sākumā bijām neizpratnē, kāpēc dažs skolēns izvēlas tikai vienu kartupeli un pienu, bet citam porcija ar kaudzi... Pēcpusdienā skolēni var atnākt arī

• U. Katlaps: «Varbūt arī mēs varam braukt uz skolu ar divriteņiem?»

launagā. Jādomā, ka arī mēs pamazām nonāksim līdz bezmaksas pusdienām, vismaz pamatskolā.

Mani piesaistīja vēl tas, ka skolā šķiro atkritumus (papīru, plastmasas pudeles), un tur skolēni pie tā

jau pieraduši. Vairākās vietās bija ierīkotas velosipēdu novietnes, un gana liels skaits jauniešu skolā ierodas tieši ar šādu braucamo. Manas acis piesaistīja, ka ikvienā klasē bija videoaparātūra, projektoris, ekrāns

un dators. Tas ir arī mūsu ceļš — maz pamazām.

Ceļojums iesēja domu, ka varbūt lietderīgi būtu sadarboties ar kādu Somijas skolu. Un kāpēc ne tieši ar šo? Tur apgūst krievu, angļu, vācu un franču valodu — gluži kā pie mums! Skolā ir ap 700 skolēnu, arī līdzīgi. Tāpat neatšķiras skolēnu vecums...

Priecēja Somijas dabas skati un nepierastās klinšainās un akmeņainās nogāzes. Simpātiskas likās lauku viensētas — meža vidū un māju krāsojumā tik līdzīgas cita citai. Redzējām arī sanatoriju, kurā mūža pēdējās dienas pavadījis Rūdolfs Blaumanis.

Brauciens ļāva saskatīt, ka nebūt neesam sliktāki, un reizē — it kā notraukt putekļus no pašu pieredzes un zināšanām, dodot spēku darboties tālāk ar nedaudz citu skatu uz pašu ikdienu.

Uldis Katlaps, direktors

Ir mūsu skolas laiks

Kolkas ekoskolā

Kolkas pamatskola (pašlaik 93 audzēkņu un 20 skolotāju) piekto gadu piedalās ekoskolu programmā, kas Latvijā aptver vairāk nekā 60 skolu, un otro gadu pēc kārtas saņēmusi augstāko novērtējumu — zaļo karogu. Tas plīvo pie mācību iestādes līdzās valsts karogam. Rudens brīvlaikā skola izpelnījiesies godu doties ekskursijā uz Baltijā lielāko polietilēnteraftalāta pudeļu pārstrādes rūpnīcu *PET Baltija* Jelgavā. Savukārt 10. X Slīteres nacionālā parka speciāliste Laila Pabērza skolā vadīja vides pasākumu *Dzej-olīs*.

Par mācību iestādes **zaļumu** un darbību ekoskolu programmā lūdzu pastāstīt Kolkas skolas vēstures un sociālo zinību skolotāju Aigu Ūdri:

— Ekoskolu programma ir viens no populārākajiem vides izglītības modeļiem pasaulē. Latvijā programmu pārrauga Vides izglītības fonds, bet finansiāli atbalsta Latvijas Vides aizsardzības fonds, *Latvija Statoil* un *Latvijas valsts meži*.

Pirms gadiem pieciem iesaistījāmies arī mēs. Kolkā vides izglītībai ir pateicīga vieta: mežs, jūra, tāpēc jau sen esam pievērsuši uzmanību āra nodarbībām, rīkojuši talkas. Kad pie mums sāka braukt Latvijas Universitātes vides pārvaldības maģistranti, piekritām būt par bāzes skolu. Tas šķita abpusēji izdevīgi. Tad pieteicāmies ekoskolu programmai. Bija jāizpilda vairāki nosacījumi, pirmkārt, jāizvēlas viena tēma, ko mācību gadā skolēni pastiprināti apgūst papildus ierastajai mācību vielai. Mēs skolā vides izglītības jēdzienu paplašinājām un papildus dabas aizsardzībai apgūstam

arī ar sociālajā, ekonomiskajā un kultūras vidē iekļaujamās tēmas.

Katru gadu mācību gada beigās izveidojam bukletu, ievietojot tajā bērnu darbus, kuros parādās izpratne par skolā apgūto. Pēdējā skolas dienā rīkojam bukleta atvēršanas svētkus, kad katrs audzēknis to saņem par piemiņu. Bukletā atspoguļojas tas, ko un kā esam darījuši integrējot mācību priekšmetu nedēļās, kā skolēni darinājuši ideju zirnekļus, rakstījuši radošos darbus, veikuši pētījumus. Programmā iekļāvušies visi skolēni no 1. līdz 9. klasei.

— **Pirmajā brīdī šķiet, ka vides un sociāli ekonomiskās tēmas ir stipri attālas. Tā, piemēram, pagājušā mācību gadā jūs esat aplūkojuši tēmas *Ūdens un Kritiskā un radošā domāšana, pirms tam — Enerģija un Karjera*.**

— Bet vai mūsdienās gluži viss nav saistīts? Turklāt skolēns pats var izvēlēties to, kas labāk tīk, vides vai sociāli ekonomisko tēmu. Protams, ir mācību priekšmeti, kuros var vieglāk iekļaut izraudzītās tē-

mas, un ir tādi, kuros nav tik viegli. Integrētā pieeja mudina audzēkņus palūkoties uz tādu vai citu problēmu no dažādiem redzes viedokļiem.

— **Kā skolēni guva uzaicinājumu apmeklēt plastmasas pudeļu pārstrādes rūpnīcu?**

— Iesākumā bija talka. Tās mums ir kā ir svētki, parasti divreiz mācību gadā un ar noteiktu darba kārtību. No rīta ir izglītojošā daļa, interaktīva lekcija vai citas aktivitātes, pēc tam sapoš apkārtni. Darba noslēgumā satiekamies, lai pārrunātu darba rezultātus un kopīgi atpūstos.

Šogad audzēkņi no savāktajiem plastmasas atkritumiem izveidoja tēlu Zohanu, kā arī izgudroja Kolkas ielām savus nosaukumus pēc atkritumiem, kādi katrā ielā ir pārsvarā, piemēram, Mazo sūkšņu prospekts, Picu mežs. Astotās kla-

ses skolēni aizrakstīja vēstuli — savu apsveikumu rūpnīcas atkāšanas svētkos — Jelgavas PET pudeļu pārstrādes rūpnīcai un saņēma atbildi ar uzaicinājumu doties uz rūpnīcu ekskursijā!

2006./2007. m.g. buklets vēsta par dažādiem enerģijas veidiem, enerģijas patēriņu un taupīšanu Kolkas skolā, skolēni intervējuši skolas saimnieci. Sociālajā tēmā *Karjera* bērni izzinājuši katrs savas dzimtas profesijas. Laura no 8. klases uzzīmējusi savas dzimtas profesiju koku ar 24 zariem!

2007./2008. m.g., mācoties par ūdeni, skolēni veidojuši ideju zirnekļus, zīmējumus, rakstījuši dzejoļus, intervējuši skolas darbiniekus, pētījuši ūdens patēriņu pašu skolā, pievērsušies arī Baltijas jūras problēmām. Minētas iespējas ūdeni taupīt — mazgāties dušā, krāt lietus ūdeni, ziņot par pilošiem krāniem, un tam pretī — konkrētais ieguvums litros.

10. X Slīteres nacionālā parka speciāliste L. Pabērza, atsaucoties Kolkas skolas aicinājumam, tur vadīja vides stundu *Dzej-olīs*. Skolēni uzzināja gan par vārda «dzejolis» un Dzejas dienu tapšanu, gan par dažādiem akmens veidiem, varēja iepazīties ar fosilijām, kā arī paši darboties. Sadalījušies grupās, jaunie kolcinieki sacentās, prātojot, cik daudz vārdkopu un salikteņu ar «akmeni» iespējams atcerēties un varbūt pat izdomāt. Laukakmens, dižakmens, robežakmens, klupšanas akmens, pārbaudes akmens, mērakmens, žultsakmens, nierakmens — tie nebūt nebija visi skolēnu nosauktie. Tāpat audzēkņi izmēģināja veiksmi ātrā dzejošanā. Pasākums apliecināja skolas centienus paplašināt ierastā mācību rituma ietvarus, kas ir apsveicami.

Alnis Auziņš

Ko tie nospriež, tas paliek

Pagasta padomē

Dundagā 22. septembrī...

► Zobārstniecības iekārta

Nolēma izsludināt cenu aptauju par mazlietotas zobārstniecības iekārtas iegādi līdz Ls 7000.

► Nodokļa parādi

Nolēma bezstrīda kārtībā piedzīt Ls 331,12 nekustamā īpašuma nodokļa parādu un Ls 192,39 nokavējuma naudu par īpašumiem *Graviņas, Mežinieki un Zeltas*, kā arī Ls 151,22 nekustamā īpašuma nodokļa parādu un Ls 134,46 nokavējuma naudu par īpašumu *Vaurēji*.

► Dabaszinātņu kabineta uzlabošana

Atvēlēja vajadzīgo 15 % līdzfinansējumu (Ls 14 759) un uzdeva vidusskolas direktoram Uldim Katlapam sagatavot pieteikumu Izglītības un zinātnes ministrijas uzaicinātajā projektā *Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana*.

► Projekta pieteikumi

Balsojot par aprēķinātajiem gada nogalē Lauku atbalsta dienestā piesakāmajiem iespējamajiem projektiem, noteica to lietderību un steidzamību.

1. Mazās sporta zāles vienkāršotā rekonstrukcija (grīdas maiņa un siltināšana, apkures sistēmas remonts, zāles kosmētiskais remonts, apgaismojuma un ventilācijas pārbūve). 2. Lielās sporta zāles jumta seguma nomaiņa un siltināšana, zāles kosmētiskais remonts un apgaismojuma pārbūve. 3. Lielās sporta zāles noliktavas un treneru kabineta rekonstrukcija (grīdas maiņa un siltināšana, apkures un apgaismojuma remonts).

4. Vīdales skolas jumta nomaiņa.

► Mājmācība

Atļāva 2 bērniem mājmācību (piecgadīgā sagatavošana pamatizglītības apguvei un 2. klase).

► Sociālā dienesta telpas

Nolēma izremontēt telpas un no jaunā gada pārcelt Sociālo dienestu uz pili.

► Ceļa izdevumi

Nolēma atlīdzināt ceļa izdevumus kora diriģentei Sandrai Lielansei uz Dundagas jauktā kora mēģinājumiem reizi nedēļā.

► Nosaukuma piešķiršana

Atļāva no īpašuma *Pāces iela 13* atdalīt 0,54 ha zemes gabalu un piešķirta tam nosaukumu *Skārenes*.

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamajiem īpašumiem *Vīndārzi* (8,9 ha, dzīvojamā māja un 3 saimniecības ēkas) un *Meitas* (5,2 ha).

► Ceļa apsaimniekošana

Pieņēma ceļa posmu no Vecmuižas centra līdz autoceļam Ādas bāze — *Ozollapas* pagasta padomes apsaimniekošanā un nolēma noslēgt ceļa apsaimniekošanas līgumus ar zemju īpašniekiem.

► Dzīvokļu jautājumi

Nolēma slēgt 2 īres līgumus līdz 1 gadam par dzīvokļiem *Sabdagu Jauntūlos*. Divus dzīvokļu jautājumus atlika.

► Atkritumu parādnieki

Uzdeva izpilddirektoram Andrim Kojro un Nekustamā īpašuma apsaimniekošanas speciālistam Guntim Kārklevalkam sagatavot

atgādinājuma vēstules iedzīvotājiem, kas ilgāk par 6 mēnešiem nav samaksājuši par sauso sadzīves atkritumu izvešanu.

► Sociālā dienesta nolikums

Apstiprināja Dundagas pagasta Sociālā dienesta nolikumu.

► Videonovērošana

Videonovērošanas kameru iegāde un uzstādīšana ir viens no atliktajiem darbiem. *SIA Talcomm* ir aplēsusī, ka 8 kameru uzstādīšana pie *Lielās skolas* un 4 pie *Mazās skolas* izmaksātu Ls 12075. Nolēma nākamajā Vides aizsardzības un pagasta attīstības komitejas sēdē pārskatīt 2008. gada budžeta iespējas, lai veiktu šos darbus.

... un 20. oktobrī Dundagas un Kolkas pagasta padomju ārkārtas sēdē

► Novada vēlēšanu komisija

Saņēmti 10 pieteikumi no Dundagas un Kolkas pagastiem darbam Dundagas novada vēlēšanu komisijā. Secināja, ka vienam pieteiktajam kandidātam nav likumā prasītās vismaz vidējās izglītības, un to noraidīja. Saskaņā ar likuma *Par pilsētu, rajonu, novadu un pagastu vēlēšanu komisijām* 10. panta pirmo daļu par katru pieteikto kandidātu balsoja atsevišķi (balsojums atklāts un vārdisk).

No 7 visvairāk balsu ieguvušiem kandidātiem izveidoja Dundagas novada vēlēšanu komisiju: Sandra Kokoreviča, Inguna Klēvere, Rita Podkalne, Ilze Pīrvīte, Ilze Kehere, Dace Kurpniece un Aivars Miška. Vēlēšanu komisijas kandidātu sastāvā iekļāva Vēsmu Frišenfeldi.

Protokolus pārlūkoja Aivars Miška

Kas jauns pagastā?

Ziņo izpilddirektors Andris Kojro.

Oktobra sākumā SIA Talce meistari bērnudārza teritorijā par Ceļu fonda līdzekļiem izbūvēja pievadceļu. Pēc iestādes vadītājas Anitas Krūmiņas ierosinājumu bija nopietni sprieduši deputāti un nolēmuši, ka tik nopietns darbs tomēr jāveic. Malka jāved, produkti tāpat, arī kanalizācijas skalojamai mašīnai tur jābrauc. Speciālisti pateica iemeslu, kāpēc bija iebrucis vecais ceļš, — tas bija bez atbilstošas apakšējās kārtas. *Talces* vīri pusmetru dziļumā ieklāja šķembas, tad granti un virsū — 8 centimetru asfalta kārtu.

No 18.X piebraucamais ceļš *Kurzemītē* ir lietojams. Ir arī atstātas spraugas ceļa malās, kur notecēt ūdenim. Pie viena meistari nedaudz palaboja Talsu ielas ietvi

blakus bērnudārzam.

SIA Prestons vīri no tautas nama tilta līdz tautas namam ieklājuši brūnu, zaļu un pelēku bruģakmeņu ietvi, kā arī nedaudz paplašināja Pils ielas braucamo daļu. Tāda trīskrāsaina ietve Dundagā ir pirmā. Tā ir gan glīta, gan viegli kopjama.

Jauniešu mītnē izkrāsotas istabiņas, vēl meistari krāso gaiteni, flīzē sanitāros mežglus. Uz valsts svētkiem lielākai daļai darbu vajadzētu būt galā.

No jauna ierīkots apgaismojums Meža ielā, kas izmaksāja gandrīz 12 000 latu. Ar granti uzlabota braucamā daļa Bērzu, Meža un arī Sporta ielā.

Uzklausīja Alnis Auziņš

Iededzies par Latviju!

Ik reizi, dzirdot šos vārdus, sev jautāju: ko tad izjūtam, kāda ir mūsu attieksme pret valsti jubilejas priekšvakarā? Vai atkal peļam politiķus, kuru neprasmes dēļ parasto cilvēku dzīve kļuvusi nožēlojama? Bet... iedegties ļoti vajadzētu. Tieši šajā laikā jāvelta visa sirds mīlestība Latvijai. Kā saviļņoja akcija *Gaismas tilti*, kad tik daudzi atnesa savu sirds gaismiņu un siltumu!

Šķiet pašsaprotami, ka mūsu valsts ir dzimusi veļu laikā. Tumsajā rudenī svētku noskaņa ar sveču gaismiņām un sarkanbaltsarkano karogu krāsu izceļas īpaši. Pārļaposim 1918. gada notikumus! Visapkārt valdīja karš un posts,

bet idejas un mīlestības vārdā radās valsts. Tik ļoti daudz jaunu zēnu palika Ložmetējkalnā, Tīrelpurvā, Daugavas ūdeņos. Atmiņu brīžos, svētku laikā visas nebūšanas tomēr noliksim malā. Mums ir tik daudz, par ko priecāties, — ziedošas pieneņu pļavas, Jāņu uguns kuri un Līgo dziesmas, skaistākie ozoli un svēteļi, tautasdziesmas un Dziesmu svētki, pasaulē labākais koris, olimpiskie čempioni un vēl, un vēl... Leposimies ar to, ar ko jālepojam! Sagaidīsim valsts 90 gadu jubileju ar mīlestību sirdīs, ar gaišām domām un piedalīsimies pagasta un rajona piedāvātajās norisēs. Iedegsimies par Latviju!

Smaida Šnikvalde

Dundagas seriāls

DAIĻRADE

Turpinājums. Sākumu skatīt 75. numurā.

Šoreiz pabeidzam vēstīt par audējām.

Rasma Kārklevalka:

— Viss sākās ar aušanu un kokapstrādi. Sākumā aust prata tikai 3 sievas: Vegmanīte, Rasma Paegle un Verēna Freimane.

Audējas auda lakatus, vēlāk pārgāja uz lina izstrādājumiem: sedziņām un lielajiem dvieļiem, kam bija milzīgs pieprasījums. 80. gadu beigās ārzemnieki brauca uz Latviju, un viņiem ļoti patika *Daiļrades* izstrādājumi. Dvieļus aust bija sarežģīti: audējas strādāja ar 8 paminām. Vēlāk auda greznus lielos plecu lakatus — baltus, ar sudraba diedziņiem. Pēc tam lielas, rūtainas villaines ar bārkstīm. Audējas ik pa laikam varēja vest savus darbus uz Rīgu, uz Mākslas padomi. Daudzas kļuva par daiļamata meistarēm, pirmā — Vegmanīte. Viņa apmācīja

Reiz mums atsūtīja no Krievijas dziju, visu rudzupuķu krāsā. Ko lai nu iesāk? Lika klāt balto krāsu un visu pārkrāsoja. Bet tas jau nebija vienkārši: dzijas bija ļoti daudz. Pārkrāsot — liels un smags darbs. Vēl jau jāsašķērē un jāuzvelk audekls, tad tikai var aust. Tas viss jāizdara vienā mēnesī.

Anīta Muskeite (*Daiļradē* no 1970. līdz 1994. gadam):

— Pirmo gadu nostrādāju par spolētāju. Spolētājas bija Irma Lāce, Lūcija Freiberga, Inta Osīte, Vallija Lūka, Aija Vēze. Stacijas ēkā spolēja un auda Ludmila Mauriņa. Spolētājas saspolēja materiālu, šķērēja audeklus, apstrādāja noausto produkciju, piemēram, gludināja lakatus. Audējas tikai auda, pēc tam,

audu arī lielākas lina sedziņas.

Daiļrades ēkā audējas strādāja lielā telpā, kur 14 vai 15 stelles. Vēl bija arī mazā telpa, kur auda. Audējām darbā bija jāvalkā balti halāti. Audējas bija Verēna Treimane, Vizma Šmitmane, Ruta Frīdenberga, Daina Liekna, Ina Einfelde, Irma Lepere, Tamāra Jaunupe, Gundega Alkšbirze, Lija Dozberga, Rasma Paegle, Ilga Atvase, Mārīte Ozoliņkēvica, Viktorija Cirseniece, Ināra Reijere, Silvija Grasmāne, Ausma Goldberga, Vēsma Grīvāne, Aija Vēze, Ausma Vikštrēma, Gundega Sudmale, Lizete Krūmiņa jeb Krūmiņtante, kā mēs viņu saucām.

Darbs mums sākās plkst. 8.00 un beidzās plkst. 17.00, pusdienlaiks bija no plkst. 12.00 līdz 13.00. Lai tiktu *Daiļrades* ēkā, bija jāiet cauri caurlaidei, kur dežurēja brigadiere Marta Griče. Ja aizmīrsa mājās apļieciņu, iekšā jau laida, bet vispār tai bija jābūt līdzi. Tur kontrolēja arī, vai nenesam ko ārā.

Ruta Frīdenberga:

— *Daiļradē* nostrādāju no 1968. g. 1. oktobra līdz 1994. g. 30. septembrim.

1969. gadā mūs, astoņpadsmitgadīgas meitenes, tūlī pēc vidusskolas beigšanas uz *Daiļradi* aicināja Aldis Balķītis. Bijām četras jaunākas: Silvija Medzberga, Vēsma Māgure, Daina Frīdenberga un es. Stelles nebijām redzējušas. Vegmanīte mūs apmācīja.

Patī audu dažāda lieluma sedziņas, gan platas, gan šauras, plecu lakatus, lina dvieļus, bet visvairāk — lakatus.

Sākumā *Daiļrades* ēka bija bez logiem, staigājām pa laipām. Celtnieki bija pašu cilvēki, viņi darīja visu, lai ēku sakārtotu un amatnieki varētu strādāt normālos apstākļos.

Bijām jauni. Dažreiz laistījamies ar ūdeni, citreiz pikojamies. Toreiz jau vēl bija kārtīgas ziemas. Vecākie darbabiedri reizēm dusmojās.

Bijām draudzīgs kolektīvs. Kopīgi svinējām Jauno gadu un citus svētkus. Pirmajos gados daudz pasākumu notika vecajās telpās, kādreizējā zirgu stallī. Vēlāk jau braucām uz somu pirti. Rīkojām interesantus sarīkojumus ar pārgērbsanos.

Daina Liekna:

— Kad man palika 18 gadi, dzīvo-

ju Pācē. Mamma strādāja kolhozā, bet tētis — Mežrūpniecības saimniecībā (MRS). Tajā laikā, ja viens no vecākiem bija kolhoznieks, arī bērnu liktenis bija izšķirts: viņiem jāklūst par kolhozniekiem. Tāpēc, lai es varētu strādāt *Daiļradē*, nācās iet uz ciematu prasīt atļauju.

Stelles, protams, biju redzējusi arī agrāk, taču audusi gan ne. Sāku mācīties Vegmanītes paspārnē. Vis-sarežģītāk man likās uzvilkt audeklu, biju iedomājusies, ka tas notiek citādāk.

Sākām aust ar kokvilnas velkiem un lina audiem. Vispirms audām sedziņas, galdautus, dvieļus. Vēlāk jau strādājām ar gublāna dziju un audām šalles, plecu lakatus. No gublāna palika pāri atlikumi, no kā tamborēja lellītes.

Darbā bija jāierodas laikus — pulksten astoņos. Taču, kad bērni jāaizved uz bērnudārzu, ne vienmēr viss iznāca tik raiti. Ja pāris minūtes nokavējām, Marta Griče, kas sēdēja caurlaides būdīnā, rādīja uz savu rokas pulksteni.

Daiļradē nostrādāju 26 gadus. Aušanas cehā abas ar Gundegu Sudmali palikām pēdējās. Savas austās preces pašas vedām uz Rīgu, nolik-tavu. Nebija ne domas kādreiz citur strādāt.

Piedalījāmies visas Latvijas *Daiļrades* sabiedriskajā dzīvē: braucām uz spartakiādēm, ugunsdzēsēju sacensībām, slēpošanas sacīkstēm un rudens krosiem. Sava autobusa ie-

• **Daina Liekna auz.**

Foto no D. Liekna albuma

stādei nebija, tāpēc izmantojām smago mašīnu ar finiera būdu augšā. Sēdējām un dziedājām, ka skan. Visām dziesmām zinājām vārdus.

Mūsu cehs draudzējās ar Vaiņodes *Daiļrades* cehu. Rīkojām kopīgas pasākumus. Viņi ciemojās pie mums, mēs braucām pie viņiem. Tā mūsu dzīve kļuva interesantāka.

Diāna Siliņa

Turpmāk vēl.

Autore pateicas par atbalstu raksta tapšanā R. Frīdenbergai, R. Kārklevalkai, A. Muskeitei un D. Lieknai.

• **Astoņpadsmitgadīgās audējas (no kreisās): Silvija Medzberga, Vēsma Māgure, Ruta Celma un Daina Frīdenberga. 1969. gads.**

Foto no R. Frīdenbergas albuma.

• **Aušanas ceha spolētājas un audējas 1978. gadā. 1. rindā no kreisās: Anita Muskeite, Emīlija Vegmane (audēja), Lūcija Freiberga (spolētāja, gludinātāja), Lizete Janauska (audēja), Irma Lāce (spolētāja, gludinātāja), Rasma Paegle (audēja), Gaļina Vītola (ceha priekšiece).**

Foto no D. Liekna albuma

citas sievietes aust un panāca, ka arī Vera Mūrniece un Elfrīda Ovčarova kļuva par daiļamata meistarēm. Vegmanīte izturējās labvēlīgi pret jaunajām meitenēm, kas nāca no vidusskolas. Visi viņu uzrunāja: «Emīlīt!» Vegmanīte bija sirsnīga.

kad spolētājas apstrādājušas noaustās lietas, pārskatīja savus darbus, vai nav kāds lieks mezgliņš palicis.

Pēc gada mestare Mairita Niedola mani aicināja aust. Viņa mani arī apmācīja. Sāku ar mazām sedziņām, lakatiem, šallēm. Pēdējos gados

Svešās malās esot jauki ...

Starp Latviju un Norvēģiju

Dundadznieki Lāsmu Ziedīņu pazīst kā uzvarētāju 2006. gada konkursā *Dziesma manai Dundagai*, kurā viņa uzstājās ar dziesmu *Vējš aiziet raudādams*. Tajā gadā veiksmē viņai uzsmaidīja vairākkārt — Laidzes tehnikumā Lāsma kļuva par *Supermeiteni*, bet konkursā *Nots 2006* atkal uzvarēja. Kopš 2003. gada jaunā sieviete vasaras pavada Norvēģijā, bet pārējos mēnešos dzīvo Latvijā. Viņa labprāt pastāstīja par Norvēģijā piedzīvoto.

— Esmu bārene, augusi Kāķīšu bērnu namā. No 1. līdz 6. klasei gan mācījos Dundagas vidusskolā, bet tad atkal atgriezos Kāķīšos. Pagājušogad Laidzes tehnikumā pabeidzu 12. klasi. Pašlaik turpinu mācības tehnikumā specialitātē *Sekretariāta un biroja darbs*.

Kad dzīvoju Kāķīšos, pie mums bieži ciemojās norvēģi, tā arī sadraudzējāmies. Kad man palika astoņpadsmit, Solbjerga Solema, kāda norvēģiete, aicināja mani paciemo-

ties pie viņas Lensvīkā. Man atbrauca pakaļ un aizveda uz Trondheimu, vienu no lielākajām Norvēģijas pilsētām, kur dzīvoja šīs sievietes bērni un mazbērni. Biju apmulsusi, ieraugot lielo ģimeni, kas mani sagaidīja. Viņi visi bija sapulcējušies, lai ar mani tiktos. Tas bija aizkustinoši!

Tajā vasarā, tāpat kā vairākās nākamajās, braucu līdz norvēģu draugiem, kāpām kalnos, peldējāmies baseinos, braukājāmies ar laivām. Norvēģija ir ļoti skaista zeme ar brīnišķīgiem kalniem un ūdenskritumiem. Kalnos var redzēt troļļus, bet tie nav īsti, tikai no koka izgredti. Kāpjot kalnos, izbrīnī milzīgie aitu ganāmpulki. Interesanti, ka saimnieki aitas palaiž kalnu ganībās, viņas tur saiet kopā no dažādām saimniecībām un brīvi ganās no agra pavasara līdz vēlam rudenim. Katrai aintai zem ādas ir ievadīts čips, un rudenī saimnieki aitas šķiro, pieliekot līdzīgu ierīci kā pie

kases aparātiem veikalā. Dīvaini, bet Norvēģijā nedzirdēju nevienu putnu dziedam, tikai kaijas brēca.

Solbjorga piedāvāja man Norvēģijā arī pastrādāt. Tā nu lasīju zemenes. Ja raža bija laba, strādājām 6 dienas nedēļā pa 8 stundām, ne-

lietuvieši, norvēģi, poļi un musulmaņu sievietes, kas staigā biezi saģērbušās, ar aizsegtām sejām. Tā kā saimniekiem patika, ka es nerādīju problēmas un pratu uzmundrināt citus zemeņu lasītājus, viņi mani aicināja strādāt arī nākamajās vasa-

daudz arī svētdienās. Kopā ar mani zemenes lasīja ļoti raiba publika: baltkrievi, igauņi, krievi, latvieši,

rās. Zemenes lasīju 5 gadus pēc kārtas. Darbs ir fiziski smags: jāstrādā jebkuros laika apstākļos, arī tad, ja

līst lietus vai nežēlīgi cepina saule; lauki ir lieli, pa to jānes smagi grozi. Cilvēkiem, kam problēmas ar muguru, nav ieteicams to darīt — ir ļoti grūti izturēt.

Nākamgad gan es vairs zemenes nelasīšu. Esmu daļēji apguvusi norvēģu valodu, kas sākumā likās ļoti grūta: kad norvēģi runāja, man šķita, ka viņi viļā pa muti karstu kartupeli. Klausoties ar laiku pat esmu sākusi domāt norvēģiski. Kādā reizē, kad norvēģu draudzenes sarunā pieminēja mani, nejauši atbildēju viņām norvēģiski. «Vai tu proti mūsu valodu?!» viņas bija izbrīnītas un sacīja, ka turpmāk būs jādāmā, ko runā, jo es visu saprotu. Kāda no draudzenēm man apsolīja nākamvasar darbu veļas mazgātuvē. Tas ir labāk atalgots un vieglāks darbs: jāstrādā tikai 5 dienas pa 6 stundām un jāspiež pogas.

Ja man pirms 2 gadiem jautātu, vai dzīvošu Latvijā vai Norvēģijā, noteikti izvēlētos Norvēģiju. Taču tagad kaut kas ir mainījies. Arī Latvijā ir draugi un kāda mīloša ģimene. Lai cik labi dzīvoju Norvēģijā, tomēr tur nejūtos kā mājās.

Diāna Siliņa

Foto no L. Ziedīņa albuma

Neparastā Uganda

26. IX ritā Dundagas vidusskolā ar atraisītu un saistošu stāstījumu par Ugandā piedzīvoto ciemojās Kaspars Apinis, vidusskolas absolvents, tagad — Sporta akadēmijas students.

2005. gadā mācoties Anglijā par feldšeri, Kaspars izvēlējās doties praksē uz Āfriku, tādējādi nokļūstot Namiti, vienā no Buvūma 50 salām, un Džindžā, otrajā lielākajā Ugandas pilsētā ekonomiskās attīstības ziņā. Šajās vietās arī viņš iepazīna Ugandu un tās iedzīvotājus. Rādot uz ekrāna attēlus un stāstot par mums neparasto zemi, Kaspars centās pa druska aptvert no tautsaimniecības, medicīnas un ģeogrāfijas.

«Ugandā ir ļoti zems dzīves līmenis, piemēram, Namiti vispār nebija elektrības,» sacīja Kaspars. Kad viņš ar rokām mazgājās drēbes, pienācis kāds ugandietis, un Kaspars centies viņam pastāstīt par veļas mašīnu, bet, lai to izdarītu, bija

jārunā arī par elektrību. Ugandietis noklausījies, bet beigās sacījis: «Tas nevar būt». Kaspars atzina, ka liela daļa Buvūma salu iedzīvotāju ir neizglītoti. Kaut gan skolas var apmeklēt, ugandieši to nedara, uzskatot izglītību par nevajadzīgu savā dzīvē: ir jāstrādā, lai uzturētu ģimeni. Interesanti, ka pulksteņu saliniekiem nav. Viņi vadās pēc saules, kas visu gadu uzlec pulksten 6.45 un noriet 18.45. Datumus šie cilvēki nezina, savu gadu skaitu rēķina aptuveni.

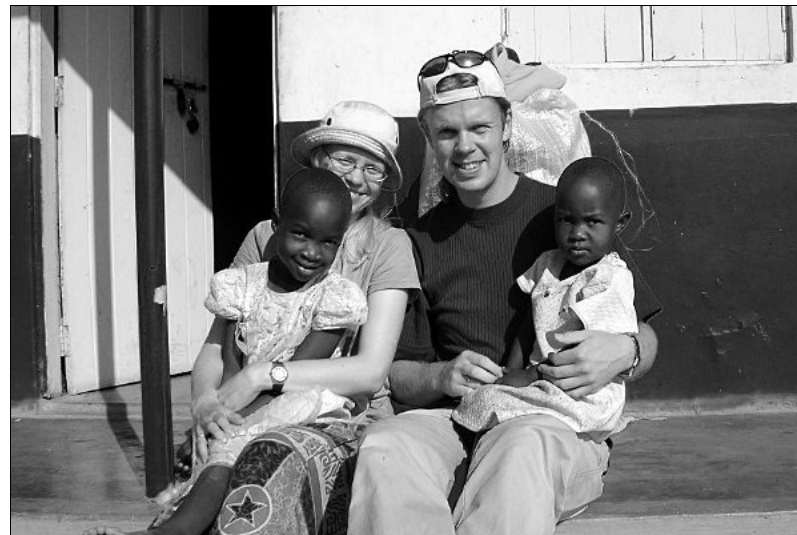
Bēdīgi, bet fakts — cilvēku vidējais dzīves ilgums Ugandā ir 52 gadi. Ļoti daudzi slimo ar HIV un AIDS. Valstī sākusies kampaņa ABC cīņā pret HIV. A — šķīstība līdz laulībām, B — seksuālās attiecības tikai

ar savu dzīvesbiedru, C — ja nu gadās kāds kreisais solis, tad — jālieto prezervatīvs. Pārsvārā viss balstās uz A un B. Iesākot kampaņu ABC, Ugandā HIV attīstība strauji samazinājās — no 40% līdz 4,1%.

Kaspars un viņa sieva, mācot par HIV un AIDS, kā arī vakcināciju, spēlēja drāmu: to afrikāņi uztvēra ļoti labi.

Ugandā bijis ļoti karsts: +35 un +45. Lai karstumu izturētu, Kaspars lietojis saulēšanas krēmu ar spēcīgu aizsardzību. Viņam licies, ka saule nevis silda, bet dedzina. Iet džungļos praktikantiem neļāva, jo tur bīstami — staigā ziloņi un pa kokiem lēk gorillas. Ugandā Kaspars redzējis kafiju plantācijas, daudz banānu, 18 m augstus bambusus, lielus tauriņus, varānu, kas ķer antilopes, marabu, putnu, kas trīsreiz lielāks par stārķi, dzērvi — Ugandas nacionālo putnu.

Kaspars uzsvēra: «Kaut arī ugandieši dzīvo nabadzīgi, viņi prot būt pateicīgi par to, kas viņiem ir, un

• Kaspars kopā ar dzīvesbiedri Evelīnu un ugandiešu mazuliem.

nekurn par to, kā nav. Afrikāņi nedzenas pēc mantas. Ejot uz darbu vai kādu tikšanos, nesteidzas: ja satiek kādu pazīstamu, aprunājas. Viņiem ļoti nozīmīgas ir attiecības».

Kaspars izteica cerību vēl šai zemē atgriezties.

Viss redzētais un dzirdētais tiešām raisīja interesi ne tikai man, bet arī 11. klašu skolēniem.

Diāna Siliņa

Foto no K. Apiņa albuma

Lauzīsim galvas dotajā virzienā!

Kāda būsī, Dundagas pils?

7. X pils Mazajā zālē notika ļoti nopietns pasākums — pils darbības plānošanas seminārs, uz kuru pils direktore Baiba Dūda bija aicinājusi 22 dundadzniekus, kas tieši vai netieši saistīti ar pili, kā arī semināra vadītāju Ausmu Pastori.

Pils direktore uzrunā paskaidroja, kāpēc šāds seminārs vajadzīgs: «Pils ir 13. gadsimta celtnie ar 4052 m², tas ir vērienīgs apjoms vienai ēkai. Kā to izmantot pēc iespējas labāk? Kā, dzīvojot 21. gs., nesagraut citos gadsimtos radīto? Kā mums visiem kopā, šīs telpas izmantojot, būt draudzīgiem un mērķtiecīgiem? Zinu, ka daudziem no jums ir labas idejas. Šī būtu īstā reize, vieta un iespēja tās paust. Man kā rokdarbniecei gribētos, lai no mūsu idejām izveidotos audekls — tāds, kuru pataustot varētu sacīt: jā, labs».

Daudzi dundadznieki, iepazīstinot ar sevi, pieminēja, ka pils viņiem mīļa jau no bērnības un jaunības, kad te bijusi skola. Linda Celma un Linda Vīksna izteica savu lepmumu par to, ka Mākslas un mūzikas skola atrodas tieši pilī. Dundagas pagasta padomes vadītājs Austris Kristapsons uzsvēra: pils — tā ir nenovērtējama bagātība Dundagai.

Viens no uzdevumiem mums visiem, sadalītiem grupās pa 5, bija veidot nākotnes redzējumu par pili 2013. gadā, atbildot uz jautājumiem: Kas ir pils? Ko tā piedāvā? Kam tā domāta? Kad katras grupas darba lapas bija pieliktas pie sienas, apstaigājām, izlasījām, ko citi ir domājuši, un ar sirsnīgām atzīmējām, mūsaprāt, vislieliskākās idejas, ar punktiņiem — labas idejas, bet ar bultiņām noraidījām kādas ierosmes un argumentējām, kāpēc tās nepieņemam. Tad secinājām, kas visiem kopīgs un kuras idejas bijušas visvairāk atzītas.

Ar daudzām jo daudzām sirsnīgām izcēlās grupa, kurā strādāja Anita Krūmiņa, Daiga Mužellovskā, Rita Podkalne, Alanda Pūliņa un Smaida Šnikvalde. Ne velti semināra vadītāja viņas nosauca par sirsnīģmeitenēm. Grupa piedāvāja ļoti konkrētus darbus, piemēram, atjaunot torni un zvanus, paceltamo tiltiņu un aizsarggrāvi, izveidot Zaļās jumpravas apartamentus. Tūrisma informācijas centra (TIC) vadītāja A. Pūliņa uzsvēra, ka pili viņas grupa vēlas redzēt kā tūrisma, kul-

tūras, vēstures un izglītības centru.

Noskaidrojām, ka nākotnes pilī jābūt Mākslas un mūzikas skolai, telpām mūžizglītībai, ceremoniju zālei, koncertzālei, kas reizē ir arī teātra zāle, izstāžu un ekspozīciju zālēm. Tāpat viesnīcai, suvenīru iegādes vietai, TIC un citām biroja telpām pašvaldības darbiniekiem un arī, iespējams, kādām citām iestādēm. Atklāts palika jautājums par ēdināšanu. Vai pilī tas vajadzīgs un iespējams?

Kopīgi aplūkojām, kas no tā visa pilij nesīs naudu: telpu īre, suvenīri, ēdināšana, viesnīca, ceremoniju un ekspozīciju zāle, TIC. Otrs veids, kā tikt pie naudas, ir rakstīt projektus struktūrfondi. Semināra vadītāja norādīja, ka sirsnīģmeiteņu konkrētos piedāvājumus, gudri savijot kopā projektā, struktūrfondi uzreiz atbalstītu.

Līdz galam neatbildēts palika jautājums par to, vai dundadznieki grib, lai uz šejieni plūst daudz cilvēku. Tas ir pamatjautājums — uzsvēra A. Pastore.

Pils direktore uz semināru bija sagatavojusi katru pils stāva karti, kurā atzīmējusi daudzās tukšās, neizmantotās telpas. Arī par to, kā tās likt lietā, ideju netrūka, piemēram, varbūt varētu izmantot pagrabus, 3. stāvā starp Mākslas un mūzikas skolas nodaļām atrodas 2 brīvas telpas, ko apvienojot varētu izmantot par šīs skolas aktu un reizē arī izstāžu zāli.

Semināra vadītāja norādīja, ka ir vajadzīga arhetoniskā izpēte un būvīzpēte, speciālistu atzinums, un tad jau arī rastos skaidrība, ko kurā telpā vislabāk iekārtot. Tas sasauca ar Ivara Abaja ideju pili restaurēt, atbilstoši sakārtot, lai pils tiešām atbilstu savam vārdam. Seminārā izskanēja arī doma, ka jāsakārto ne tikai pils, bet arī tai piederīgā teritorija.

«Kāpēc tev šis seminārs bija vajadzīgs?» pils direktorei jautāja A. Pastore. «Ir apkopoti viedokļi, idejas, ko esmu dzirdējusi individuālās sarunās. To visu salikšu uzskatāmā veidā, izsūtīšu jums pa

e-pastiem, sagatavošu materiālu komiteju sēdēm. Pils stāv no 13. gs., un mēs vēlamies to attīstīt ilgi. Uz pili ir jāskatās Dundagas kopsakārā,» atbildēja B. Dūda.

Pils direktore arī apsolīja visiem dalībniekiem ziņot par deputātu lēmumiem saistībā ar pili un semināra rezultātiem.

Noslēgumā I. Abajs uzsvēra, ka pils lielākā vērtība ir rosīgi, drosmīgi cilvēki, kas ne tikai domā, bet arī dara. Viņš piedāvāja pils direktorei

izmantot akreditētā Kubalu skolas muzeja vārdu, lai piesaistītu finanses pilij. Ruta Bērziņa novēlēja, lai šī diena nepaliktu tikai domās un vārdos. Izskanēja atbalsts un laba novēlējumi B. Dūdai, darbu turpinot, un aicinājums biežāk rīkot *prāta vētras* un tikties semināros arī turpmāk.

A. Pastore pauda prieku, ka Dundagas pašvaldībai nekad nav bijusi doma pili pārdot, un uzsvēra: «Deputāti ir jūsu gribas izpildītāji.

Aizraujošie Fotoportretu stāsti

17. X pils kolonzālē atklāja izstādi-fotogaleriju Fotoportretu stāsti — dāvanu Latvijas 90. dzimšanas dienai.

No fotogrāfijām pretī lūkojās cilvēki, kas dzīvojuši 20. gs. pirmajā četrdesmitgadē: skaistas meitenes, iznesīgi puīši, smalkas dāmas un kungi ar stāju, strēlnieki, bērni ar izteiksmīgu acu skatu. Liela daļa no tiem ir bijušie dundadznieki, diemžēl visu vārdi nav zināmi. Protams, ir ieraugāms daudzu šīs izstādes fotogrāfiju īpašnieka Kārļa Burnevica, Medzeru mājas saimnieka, fotoportrets, kas uzņemts Valkā 1918. gadā. Pats K. Burnevics tērpiens strēlnieka formā. Tāds viņš aplūkojams arī citās fotogrāfijās kopā ar ciņu biedriem. Zināms arī Žanis Ostups, bijušais Jaunarāju saimnieks, jo izstādē izlikta arī fotogrāfijas no viņa albuma. Interesanti, ka abi vīri nāk no Sabdagu ciema un abu krājumos atradusies identiska kāzu fotogrāfija. Tā kā K. Burnevicu I pasaules kara gaitas vedušas vismaz ārpus Dundagas, tad viņa albumā redzams Jukuma Vācieša un Fridriha Brieža fotoportrets.

Izstādē apskatāma arī Viļa Rīdzenieka fotogrāfija, kurā viņš iemūžinājis mums nezināmu ģimeni. Vairākas citas fotogrāfijas tapušas viņa meistardarbnīcā Konkurencija Ventspilī.

Izstāde ir ieskats mūsu vēs-

turē. Kā atklāšanā sacīja skolotājs Imants Brusbārdis: «Kas ir vēsture? Cilvēki, personības, notikumi.» Arī izstādes atklāšanas diena kļuva par vēsturi: pilī bija iekārtotas 2 fotodarbnīcas un uz atklāšanu aicināti fotogrāfi. Tā tapa vairāki mūsu laikabiedru fotoportreti, kuru autori bija Visvaldis Biezbārdis, Dainis Kārklvalks, Sandis Lūks

• Smaida Šnikvalde iekārto izstādi.

D. Siliņas foto

• Velga Eizenberga izstādes atklāšanā.

D. Mužellovskas foto

Izstāde radusies pēc lieliska kopdarba, kurā piedalījās pils direktore Baiba Dūda, Tūrisma informācijas centra vadītāja Alanda Pūliņa, Kultūras centra vadītāja Smaida Šnikvalde un Velga Eizenberga. Sākums bija pie S. Šnikvaldes nonākušās K. Burnevica fotogrāfijas, kam vēlāk pievienojās arī Ž. Ostupa albuma bildes. Taču, kā atklāšanā sacīja pils direktore: «Izveidot fotoizstādi bija Velgas ierosme. Viņa ar savu degsmi aizrāva arī citus.»

Nāciet, lūkojiet izstādi vēl visu novembri!

Diāna Siliņa

Ne no maizes vien

Kas Dievam nozīmīgāks

Andrejs Zumbergs, Aldona un Sarmītes jaunākais dēls, Baltijas pastorālajā institūtā studē par mācītāju. Šajā vasarā viņš piedalījās misijas braucienā uz Baškīriju, kas tagad saucas Baškortostāna. Par to arī mūsu saruna.

— Kāpēc izvēlējies braukt uz Baškīriju?

— Institūtā ir prasība, ka 3 gados jābūt vienam misijas braucienam. Kad mācītājs Pēteris Eisāns iepazīstināja ar braucienu uz Baškīriju un aicināja tajā piedalīties, nodomāju: «Braukšu citugad». Taču Dievs man sacīja — neesi vienaldzīgs, brauc! Paklausīju un devos ceļā. Braucienu finansēja tētis un vecākais brālis.

— Kas vēl devās kopā ar tevi?

— Evaņģelizācijas komanda — brīvprātīgie no dažādām draudzēm. Kopā bijām 29 cilvēki, abus šoferus ieskaitot. Turp braucām no Rīgas 3 dienas caur Maskavu un Kazaņu, atpakaļ — cauri Tverai un Sankt-Pēterburgai. Lai spētu nosēdēt autobusā, gandrīz katras zaļās pieturas laikā noskrēju vismaz puskilometru.

— Kur bijāt un ko darījāt?

— Dzīvojām divās pilsētās — Išimbajā un Salavatā, ko šķir apmēram 15 km. Mūs uzņēma pilsētu draudzes locekļi. Sazinājāmies krieviski. Pats kopā ar trim citiem ticīgiem vīriešiem dzīvojām Išimbajā pie Ušakovu ģimenes. Strādāju celtnieku komandā, mūsu uzdevums bija sagatavot 2 pagrabstāva istabas zem baznīcas lielās zāles, lai tās varētu izmantot draudzes vajadzībām. Vietējā veikalā nopirkām iekšējās apdares paneļus, piesitām tos pie griestiem un sienām, visu

nosiltinājām.

— Piedalījies vasaras Bībeles skolā, kur iestudējām arī nelielu lugu.

• Andrejs Denisa Sargies lomā vasaras Bībeles skolā.

Alda Ūdra foto no <http://baskirija.busimkopa.lv>

Tajā tēloju puisī vārdā Deniss Sargies. Luga stāstīja par misionāra dēlu, kas aizbraucis uz Havaju salām un tur saticis 3 meitenes. Pēc daudziem un dažādiem piedzīvojumiem puisis meitenes iepazīstina ar Jēzu. Lugu pa daļām rādījām katru rītu baznīcas sētā vai dzīvojamo māju pagalmā. Vasaras Bībeles skola notika gan Išimbajā, gan Salavatā. Tā ilga no plkst. 10.00 līdz 14.00, un skolu apmeklēja pilsētu bērni,

kas bija uzzinājuši, ka tāda skola notiek.

— Išimbajā ikvienā privātmājā, kur dzīvojām, bija sava guļbaļķu pirtiņa. Ja vēlējamies, varējām katru vakaru pērties, taču ne vienmēr to izmantojām: dienas bija garas — agri cēlāmies un vēlū gājām gulēt, bet bijām priecīgi un apmierināti par padarīto.

— Kāda izskatījās baznīca Išimbajā?

— Baznīcas 1. stāvs bija celts no ķieģeļiem, 2. stāvs — no guļbaļ-

275 m augstumā. Vienā pusē tas bija stāvs un klinšains, bet otrā — lēzens, apaudzis ar krūmiem. Bērniņā un pusaudžu gados kāpelēju pa ēku jumtiem un kokiem, jo man ļoti patika atrasties augstās un samērā bīstamās vietās, kur citi parasti nekāpj. Šehana virsotni sasniedzām, kāpjot pa stāvo kalna pusi, ko veidoja lieli klintsbluķi un to šķembas. Bijū Dievam pateicīgs un priecīgs, ka varēju kāpt pa īstām klintīm.

— Vēl esmu pateicīgs Dievam, ka Viņš pasargāja un vadīja mūs visā misijā, vienmēr esot mums līdzās un dažkārt pat sakot priekšā, ko mums darīt un ko Viņš darīs. Esmu pateicīgs Jēzum par to, ka Viņš ļāva mums piedzīvot Savu iepriekš apsolīto atbalstu visu misijas laiku. Esmu pateicīgs Jēzum par to, ka Viņš man deva tik brīnīšķīgu iespēju kalpot bērniem, spēlējot dažādas spēles, tādā veidā parādot viņiem uzmanību un mīlestību, kas ikvienam tik ļoti vajadzīga.

— Vai piedzīvojī ko īpašu?

— Atpakaļceļā dienu pavadījām Sankt-Pēterburgā, lai aplūkotu skaistākās vietas. Bet Dievam bija labāks plāns. Mēs ar ticības māsu Agnesi nomaldījāmies no pārējiem. Ar arbūzu rokās nonācām kādā nabadzīgā dzīvojamo māju pagalmā. Apēdām pusi arbūza un sapratām, ka vairāk nespējam. Tad no nama iznāca 4 zēni un mēs viņus uzcienājām ar arbūza otru pusi un pastāstījām viņiem Evaņģēliju. Sapratām, ka Dievs mūs bija vadījis uz šo vietu. Pēc tam necerēti ātri un viegli atradām savu grupu. Abi neko neredzējām no Sankt-Pēterburgas skaistajām celtnēm, taču ar prieku sapratām, ka Dievam nozīmīgāks ir bērnu dzīvības, nevis krāšņi arhitektūras pieminekļi.

Diāna Siliņa

Sadraudzība Jēzus vārdā

4. X pēcpusdienā notika Dundagas luterāņu un baptistu sportiska sadraudzība.

Tā sākās pie luterāņu baznīcas un beidzās baptistu dievnamā. Ierašanās bija 15 dažāda vecuma cilvēki, no katras draudzes apmēram līdzīgā skaitā. Ievadā Andrejs Zumbergs, baptistu draudzes jauniešu vadītājs, uzsvēra, ka esam sapulcējušies Jēzus dēļ.

Lielāko sadraudzības daļu veidoja savdabīgas spēles: ticības svences nosargāšana; došanās pa četriem uz vienām slēpēm; mācīšanās palauties uz Dievu, ejot pa vienu baļķi un atbalstoties pret otra cilvēka, kas iet pa citu baļķi, rokām; labirints, kas jāiziet ar aizsietām acīm.

Pie Mazās skolas pildījām nelielu kontroldarbu, bet krustcelēs izvēlējāmies, kurp iet. Uz priekšu veda ceļš, pa kuru vienmēr esam gājuši. Pa to ejot, mūsu dzīvē nekas nemainīsies un paliksim vienaldzīgi. Pa kreisi veda ceļš, pa kuru gājuši daudz veiksmīgi cilvēki. Pa to iet mums gribam tiem līdzināties. Taču mums katram jādzīvo sava dzīve, un neviens no viņiem nav jāatdara. Pa labi veda ceļš, kur uz ceļa zīmes rakstīts: «Seko man, un tu kļūsi par cilvēku zvejnieku.» Tie ir Jēzus vārdi, un Viņš mūs aicina visiem cilvēkiem pasludināt Evaņģēliju.

Nobeigumā mīlojāmies ar z/s Alksbirzes sagādātajiem lauku gardumiem. Paldies Dievam un baptistu draudzei par jauko sestdienas pēcpusdienu!

Diāna Siliņa

Pie mums, uz zemēm

Nekustamo īpašumu nodaļā

Nekustamo īpašumu nodaļas galvenais uzdevums ir apsaimniekot pašvaldībai piekritošos īpašumus. Par to, kā sokas darbs, stāsta nodaļas vadītājs Guntis Kārklevalks.

Pašvaldības dzīvojamais fonds

— Kas veido pašvaldības dzīvojamo fondu?

— Tie ir neprivatizēti dzīvokļi. Šo dzīvojamo platību apsaimniekot ir mans un nodaļas pienākums. Kopš pagājušā gada pašvaldība sāka atvēlēt līdzekļus tai piederošo dzīvojamo telpu un māju remontam. 2007. gadā šim nolūkam budžetā bija paredzēti Ls 10 000. Par tiem daļēji izremontējām 4 dzīvokļus, atjaunojām notekcaurules un renes, remontējām skursteņus, mainījām logus.

Šogad remontam atvēlēta uz pusi mazāka summa, tāpēc pilnu kosmētisko remontu esam veikuši tikai vienā dzīvoklī. Pārējos, kurus gatavojamies kādam piešķirt, sakārtojam krāsnis, logus, durvis, grīdas. Tālāk jāremontē īrniekam.

— Kāpēc vispār palikuši neprivatizēti dzīvokļi?

— Iemesli ir dažādi. Cilvēki vai nu nespēja, vai arī negribēja samaksāt. Lai gan summa bija visai niecīga — par kādiem 400 latiem jeb 20 sertifikātiem, manuprāt, bija jēga privatizēt jebkādu dzīvokli. Taisnība, liela daļa iemītnieku dzīvokļus vienkārši nodzīvoja nost.

— Pēc kā pašvaldība vadās, piešķirot dzīvokļus?

— Cilvēku loks, kam pašvaldība palīdz dzīvokļu jautājumos, no-

teikts 22.09.2006. izdotajos pašvaldības saistošajos noteikumos nr. 8 Par dzīvojamo telpu izīrēšanu. Proti,

• Guntis Kārklevalks savulaik Latvijas Lauksaimniecības universitātē ieguvis lauksaimniecības tehnikas inženiera mehāniķa specialitāti, bet 90. gadu beigās mācījies nekustamā īpašuma vērtēšanas kursos Latvijas Universitātes Ekonomikas fakultātē. Kopš 2006. gada janvāra G. Kārklevalks vada pašvaldības Nekustamo īpašumu nodaļu. Dundadznika foto

dzīvojamo platību piešķir maznodrošinātajiem. Cilvēks, kas pretendē uz šādu palīdzību, dodas ar ie-

sniegumu uz Sociālo dienestu, kura lietpratēji noskaidro, vai šim cilvēkam vai ģimenei piešķirams maznodrošinātā statuss. Tad iesniegums ar Sociālā dienesta atzinumu nonāk pie manis, un es sagatavoju lēmumprojektu pagasta padomei par uzņemšanu dzīvojamās platības piešķiršanas rindā. Ja atbrīvojas kāds dzīvoklis, tad kopā ar izpilddirektoru novērtējam, kādi remontdarbi tur veicami.

Apsaimniekot pašvaldības dzīvojamo fondu ar pagasta padomes lēmumu 2007. gada jūnijā nodeva pašvaldībai piederošajai SIA Ziemeļkurzeme, kas sniedz arī komunālos pakalpojumus. Ziemeļkurzemes darbinieki uzrauga vai paši veic dzīvojamā fonda remontdarbus.

— Īres maksa pagaidām ir niecīga, bet visas izmaksas aug...

— Tiešām, ar pašreizējo īres maksu, 7,5 santīmiem par kvadrātmētru, nevar pilnībā uzturēt nolāistās mājas. Tajās steidzamos darbus veicam ar pašvaldības finansiālu atbalstu. Diemžēl gana daudz īrnieku vispār nemaksā īri. Ir skumji, kad šādi cilvēki vēršas pašvaldībā ar sūdzībām un prasībām labiekārtot dzīvokļus. Citi atkal žēlojas par sīkumiem, kurus iespējams novērst pašu spēkiem. Atsevišķos gadījumos īrniekiem piešķiram materiālus, bet darbs jāveic pašiem.

Prieks par īrniekiem, kas pirms dzīvokļa piešķiršanas dzīvojuši ļoti sliktos apstākļos, nekārtībā, bet, saņēmuši to, cenšas jauno mītni uzturēt tīru un kārtīgu, tāpat koplietošanas telpas un tuvāko apkaimi.

Īres maksas kāpumu pamatosim, kā to paredz MK noteikumi. Ievērosim arī atšķirīgu pieeju atkarībā no

katra dzīvokļa labiekārtojuma līmeņa. Jāpiebilst, ka tie, kam pēdējos gados iedoti dzīvokļi, lielākoties arī godprātīgi maksā. Ja cilvēks nespēj visu samaksāt, tad jāvērsas Sociālajā dienestā.

2007. gads bija pirmais gads, kad pašvaldība piešķīra mazturīgajiem četrus izremontētus dzīvokļus. Lai gan šogad pašvaldības budžetā šim nolūkam atvēlēts uz pusi mazāk līdzekļu nekā pērn, desmit mēnešos esam paveikuši pietiekami daudz.

Pašvaldības zemju fonds

— Kā vēsturiski izveidojies pašvaldības zemju fonds un kam tas domāts?

— Tāds bija jau pirmskara Latvijā, un daļēji tas sakrīt ar mūsdienu fondu. Arī pēc neatkarības atgūšanas Dundagā neļāva privatizēt zemes pa labi un pa kreisi, līdz ar to palika pašvaldībai piekritoši zemes gabali tās funkciju īstenošanai. Piemēram, tie, kam nav zemes vai tās pietrūkst, var to nomāt. Ir divas mazdārziņu kolonijas: Lauciņos pilnīgi visas ir pašvaldībai piekritošas zemes, Ievlejš neprivatizēta, pašvaldībai piekritoša ir apmēram piektdaļa zemju.

— Cik pavisam ir pašvaldības īpašumu?

— Pavisam pašvaldībai pieder 221 īpašums, to skaitā ir 66 ielas un ceļi, 25 kapi. Zemes grāmatā ierakstīti 70 īpašumi. No zemes grāmatā

neierakstītiem īpašumiem jāmin daļa daudzdzīvokļu māju zemes, ielas, ceļi, zaļās zonas, kapi.

— Kā noris pašvaldības zemju ierakstīšana zemes grāmatā?

— Šo darbu veic Attīstības nodaļas speciālisti, es sadarbojos ar Guntu Abaju, Ingu Ralli un Raiti Sirkelu. Pašvaldībai jāpamato, kāpēc konkrētu zemes gabalu ieraksta zemes grāmatā. Pēdējos divus gadus zemes grāmatā esam ierakstījuši tikai tos gabalus, kas jau agrāk piederējuši pašvaldībai. Šo zemi var izmantot ne tikai lauksaimniecībai. Svarīgi, lai pašvaldībai paliktu rezervē zemes infrastruktūras objektu būvniecībai.

Viena zemes gabala ierakstīšana zemes grāmatā, piesaistot mērniekus, izmaksā ap 500 latu. Šī iemesla dēļ zemes grāmatā vēl neesam ierakstījuši daļu pašvaldībai piekritošu zemju.

Labi, ka pēdējos divos gados paguvām ierakstīt zemes grāmatā zemes gabalus, uz kuriem būvēs objektus, īstenojot Eiropas Savienības Kohēzijas fonda ūdens projektu.

— Vai visas pašvaldības zemes lietderīgi izmanto?

— Treknajos gados vēlme apstrādāt zemi mazdārziņos cilvēkiem gāja mazumā. Tā, piemēram, Lauciņos ir pašlaik neiznomātas, tāpat neapstrādātas pašvaldības zemes. Pašvaldībai jārūpējas, lai tās divreiz gadā applautu, un tas prasa naudu. Kopā ar izpilddirektoru strādājam, lai neiznomāto zemju skaits samazinātos. Pašreizējais tautsaimniecības stāvoklis, manuprāt, varētu veicināt vēlmi apsaimniekot mazdārziņus.

Alnis Auziņš

Raibs kā dzeņa vēders

Rudens krāsas bērnu dārzā

Šajā mācību gadā iestādi apmeklē 148 bērni, no viņiem 69 apgūst 5 – 6 gadīgo obligāto apmācības programmu. Taisnība, daudzi bērni ir deklarēti mūsu pagastā, bet dzīvo citur, šogad tādi ir 13 nākamie skolēni. Jaunajam mācību gadam skolotājas atbilstoši programmas prasībām ir sagatavojušas mācību materiālus gan bērnu intelektuālo spēju attīstībai, gan vispusīgas attīstības sekmēšanai.

Vasarā ieguvām jaunu Izglītības un zinātnes ministrijas licenci, kas ļauj veikt izglītojošo darbu pirmskolas iestādē, un dienas režīms visās grupās ir vienāds. Ar atbildību un izdomu darbu uzsākušas jaunas skolotājas — Inga Apškrūma un Dace Biezbārde. Bērniem patīk! Daudz esam sprieduši, lai tehnisko darbinieku darba pienākumi atbilstu

darba slodzēm. Uzturēt kārtību lielajā platībā nav viegli. Šķiet, tagad esam raduši visiem pieņemamu risinājumu. Arī pārbaudes speciālisti saskatīja daudz labvēlīgu pārmaiņu sekmīgam mācību darbam.

Ik rudeni braucam lūkot pieredzi, šogad — uz Brocēnu bērnu dārzu Mūsmājas un tās filiāli Blīdenē. Ikvienā iestādē var redzēt gan materiālo bāzi, gan ikdienas darbu. Šoreiz vairāk iepazīnām materiālus bērnu apmācībai, ko gatavo firmas, taisnība, tie ir padārgi. Guvām ierosmes no skolotāju individuālā darba. Saistoši bija pavērot, kā rudens dabas veltes rosina iztēli. Kā pārsteigumu ieraudzījām ar kāda projekta starpniecību īstenoto *bumbiņu istabu*, — slidkalniņš, pa kuru bērni ie brauc daudzu krāsainu bumbiņu kastē. Šī nodarbe mums

ļoti patika! Savukārt audzinātāju palīdzes pārrunāja savas darba lietas. Tiešām, bijām gandarīti par laipno uzņemšanu un jaunajām, nodrīgajām ierosmēm darbā.

Jauno mācību gadu esam iezīmējuši ar rudens krāsām. Saistošs izvērtās nedēļas cikls *Mīķeļi — ražas svētki*. Patlaban mūsu lielo zāli rotā skolotāju un bērnu kopīgi darinātie dekori. Visu nedēļu bērni darbojās ar rudens veltēm, gan sulas spiežot, gan gatavojot dārzeņus ēšanai. Paldies vecākiem par atsaucību pasākuma īstenošanā! Tagad visi gatavojamies Latvijas valsts 90. dzimšanas dienai. Esam iecerējuši pasākumus nedēļā *Kā man savu Latviju sasildīt...*, un tad jau pamazām būs jāgaida Ziemassvētki. Protams, ne tikai svinam svētkus, bet arī nopietni strādājam. Rajonā mācību gada galvenā tēma ir *Bērna drošība pirmsskolas izglītības iestādē*. Skolotājas ir saņēmušas materiālus darbam. Atliek

tikai ar bērniem strādāt, secinājumu apkopojot pieredzes mapē.

Dažreiz pavīd arī kāds pīlādžu rūgtums. Diemžēl visi vecāki neizprot, ka bērns dienas lielāko daļu pavada bērnu dārzā, kur viņu skolo, paēdina, kur viņš izguļas un atrodas siltumā. To visu gādā Dundagas pagasta pašvaldība. Paldies! Šogad esam saņēmuši 30 000 latu, lai bērni apgūtu izglītības programmu, attīstītos un gluži vienkārši justos labi. Nav izprotams, kāpēc daļa vecāku vasarā nesamaksāja naudu par bērna uzturēšanos bērnu dārzā, kas kopumā veido teju tūkstoš latu mēnesī. Ceram, ka šajā darba cēlienā visi vecāki ar izpratni un atbildību pildīs līguma saistības.

Priecājos, ka saime ir enerģiska un atsaucas jaunām idejām. **Esam izveidojuši savu logo** — mazais dundadznieks par taciņu dodas plašā *Kurzemītē*. Jā, pirms 25 gadiem sākām darbu ēkā, kurās joprojām strādājam. Apkoposim materiālus, veidosim fotogrāfiju kolāžas, bērnu koncertu un nākamā gada pavasarī

Mana diena gaišumu ņem
No manām vislabākām domām.

Mana nakts aizdedz zvaigznes
Un ieliek man ceļasomā.
Mans rīts pamali krāso ar krāsām,
Ko es viņam dodu

Katru vakaru pulksteņa tikšķiem
No jauna es apliecinu
Cik mīlu šo dzīvi
Ļoti.

M. Laukmane

Rudītel! Sveicam Tevi 20 darba gadu jubilejā, vēlam degsmi, mīlestību un ideju atklāsmi!

PII Kurzemīte saime

tiksimies ar bijušajiem darbiniekiem pie jubilejas tortes. Lūk, cik bagāts ar krāsām ir gan rudens, gan *Kurzemītes* jaunais darba cēliens! Kā saka dzejniece Elza Kezbera: «Cik pilna gaišas harmonijas kļūst dzīve rudens spožumā!»

Anita Krūmiņa,

PII Kurzemīte vadītāja

Bibliotēkā

Sākoties skolas laikam, arī bibliotēkā mainās lietotāju plūsma, bet daudzas lietas rit savu gaitu un ir it kā mazāk manāmas.

Vasaras sākumā pārgājām uz jauno *BIS ALISE-i* moduli, mūsu bibliotēkas elektroniskais katalogs atrodams un izmantojams Dundagas pagasta padomes tīmekļa vietnē www.dundaga.lv sadaļā «Bibliotēkas» vai arī pašiem rakstot adresi <http://talsi.biblioteka.lv/alise/>.

Apjomīgais Latvijas publisko bibliotēku projekts *Trešais tēva dēls* noris visās 3 pagasta bibliotēkās, kas lietotājiem sniedz iespēju bez maksas izmantot kvalitatīvu interneta pieslēgumu (arī bezvadu) un datortehniku.

2. X kopā ar citām Talsu rajona bibliotekārēm piedalījāmies pieredzes apmaiņas seminārā Vandzenes, Uguņu, Mērsraga, Rojas un Valdemārpils bibliotēkās. Priecē atjaunotās un tieši bibliotēkas darbam piemērotās telpas un mēbeles.

14. X notika gadskārtējā Talsu rajona kultūras nodaļas un Talsu galvenās bibliotēkas rīkotā kultūras iestāžu un bibliotēku pieņemšana jaunajai darba sezonai.

Jau sesto gadu pēc kārtas mūsu bibliotēka iesaistās 2 Valsts kultūrkapitāla fonda finansētajās kultūras programmās.

Līdz oktobrim projektā *Jaunu grāmatu un citu izdevumu iegāde publiskajām bibliotēkām* par Ls 210,86 esam saņēmuši 41 jaunu grāmatu.

Kopš jūlija darbu sākusī *Bērnu žūrija 2008*. Šai projektā par Ls 123,94 saņemtas 20 nosaukumu grāmatas 2 eksemplāros. Grāmatu lasīšanā un vērtēšanā iesaistās galvenokārt 1.–9. klašu skolēni. Šogad atkal aicinām darboties ilggadējos grāmatu ekspertus, nu jau vidusskolēnus. Līdz oktobra vidum lasīt *Bērnu žūrijas* grāmatas pieteikušies 58 dalībnieki, no tiem 33 jau izlasījuši visas sava vecuma posma kolekcijā ietvertās. Šogad vērtējums jaunajiem ekspertiem jāizsaka elektroniskajā anketā internetā.

Augusta beigās startējām Talsu novada fonda (TNF) izsludinātajā projektu konkursā ar ideju *Interaktīvā lasītava bērniem*. 12. IX projekta vērtēšanas laikā uzņēmām TNF un Nīderlandes labdarības fonda *KNHM* pārstāvjus. Viesi iepazīnās ar mūsu ieceri pārveidot bibliotēkā vienu no bērniem domātajām telpām, un tā guva finansiālu atbalstu. Decembrī ceram atvērt jauno interaktīvo lasītavu, kurā būs izbūvēts iekšējais balkons un improvizēts labirints apvienojumā ar lasīšanai un izstādēm piemērotām vietām. Darbu veikšanas laikā bērnu nodaļas lietotājiem jāpiecieš zināmas neērtības, jo vairs nav telpas, kurā bija pierasts uzkavēties un gaidīt savu laiku pie datoriem vai lasīt presi, grāmatas un spēlēt mozaīkmīklas (*puzles*).

Ieteikumus, ierosinājumus, arī neapmierinātību jūs varat uzrakstīt un iemest «Ierosinājumu» kastītē, kas atrodas pirmā stāva kāpņu telpā.

Ruta Emerberga,
pagasta bibliotēkas vadītāja

Pašvaldības policists strādā

1. IX Dundagas pagastā darbu uzsācis pašvaldības policijas inspektors Jānis Simsons. Painteresējos, kā viņam klājies.

Kopš inspektors strādā Dundagas pašvaldības policijā, dažādos diennakts laikos notiek reidi pa Dundagas pagastu. Viņš sola, ka tādi būs arī turpmāk. Nākotnē inspektors cer tos veikt kopā ar citām struktūrām, piemēram, valsts policiju. Ir ierosme veidot vecāku patruļu, kas kopā ar policistu gādātu par sabiedrisko kārtību.

Dundagas pagasta iedzīvotāji arī ierodas pieņemšanas laikos un stāsta par redzētiem pārkāpumiem. Inspektors aicina arī turpmāk par nekārtībām ziņot rakstiski, zvanot pa tālruniem: 63237510 vai 26437575 vai ierodoties personiski.

Par lielāko problēmu J. Simsons atzīst jauniešu pulcēšanos, lai lietotu alkoholiskos dzērienus. Parasti dzērūmā rodas arī citi likuma pārkāpumi.

Inspektors aicina skolēnus nekur nedoties bez skolēnu apliecības, kas ir personu apliecināošs dokuments. Ja tās nav līdzī, policistam ir tiesības skolēnu aizturēt uz 3 stundām, lai noskaidrotu personību.

Īpaši J. Simsons brīdina klaiņojošu suņu īpašniekus. Ja viņi negādās, lai dzīvnieks atrodas mājas teritorijā, saimnieku gaidīs sods. Ja suns klaiņos atkārtoti, sods būs vēl bargāks.

Pašvaldības policists aicina atcerēties, ka tuvojas Latvijas Valsts 90. jubileja. Viņš lūdz 18. XI izlikt valsts karogus. J. Simsons sola apsekt pagasta apdzīvotās vietas un pārbaudīt, vai karogi izlikti atbilstoši noteikumiem.

Dundagas pagasta padomes administratīvajā komisijā līdz 23. IX sēdei J. Simsons iesniedzis 6 protokolus. Tajā izskatīja 4 administratīvos pārkāpumus, no kuriem vienā izteica mutvārdu aizrādījumu un lietvedību par to izbeidza, trim personām piesprieda sodu. Vienam — par Latvijas administratīvā pārkāpuma kodeksa (LAPK) 173. panta 4. daļas: par bērna aprūpes pienākumu nepildīšanu. 4. daļa piemērota tāpēc, ka pārkāpums izdarīts atkārtoti, līdz ar to sods arī ir lielāks. Otra persona sodu saņēmusi atbilstoši LAPK 106. panta 1. daļai — par dzīvnieku turēšanas,

labturības pārkāpšanu. Trešā persona sodīta par saistošo noteikumu (25.04.2008.) Nr. 9 — *Par sabiedrisko kārtību Dundagas pagastā* 5.11. punktu: žūpību, kas traucē citiem iedzīvotājiem.

Abus pārējos protokolus nosūtīja izskatīšanai pēc piekritības: vienu — Talsu rajona Policijas pārvaldei, otru — Talsu rajona tiesai.

No 24. IX līdz 13. X pašvaldības policists sastādījis 9 protokolus.

10. X, saskaņojot savu darbību ar vidusskolas direktoru Uldi Katlapu, likumā atļautajā kārtībā inspektors kontrolēja, vai skolēni diskotēkas laikā skolā neienes alkoholiskos dzērienus un neierodas pasākumā alkohola un narkotisko vielu reibumā.

No 13. līdz 17. X vidusskolā J. Simsons lasīja skolēniem lekcijas par viņu pienākumiem un tiesībām, likumu pārkāpumiem un sodiem. Pašvaldības policists uzteica vidusskolas klašu skolēnus par ieinteresētību.

Pašvaldības policists patiešām strādā, taču, ja viņam nebūs sabiedrības atbalsta un mēs tikai kurnēsim un meklēsim nepadarīto, nevis novērtēsim paveikto, tad uz sabiedrisko kārtību Dundagā būs vēl ilgi jāgaida.

Diāna Siliņa

Uzlabosim mežu!

15. IX pieņemtie Ministru kabineta (MK) *Noteikumi par valsts un ES atbalsta piešķiršanu mežu ekonomiskās vērtības uzlabošanai* iezīmē pagriezienu punktu valsts un meža īpašnieku attiecībās, dodot iespējas piekļūt būtiskam sabiedriskā finansējuma avotam, lai atražotu meža resursus.

Jaunie noteikumi paredz finansēt jaunaudžu kopšanu un mazvērtīgo mežaudžu nomaiņu, kā arī kopšanai nepieciešamo instrumentu iegādi. Uz atbalstu var pretendēt fiziska persona — meža zemes īpašnieks vai juridiska persona, kuras pamatkapitālā ir 50 % vai vairāk privāta kapitāla daļas un kas ir meža zemes īpašniece. Uz pasākumu var pretendēt arī pašvaldība vai pašvaldības kapitālsabiedrība, ja ir meža īpašniece.

Pasākumu īstenošanas vieta ir visa Latvijas teritorija. Atbalsta apjoms ir 50 procenti no plānotajām izmaksām. Minimālā projekta atbalstamā platība ir 3 ha, maksimālā platība vienā projektā — 50 ha. MK no-

teikumos paredzētas atbalsta summas ir šādas: par jaunaudžu kopšanu var saņemt līdz 105 Ls/ha, ja atstājamos kociņus arī atzaro — līdz 150 Ls/ha, par meža atjaunošanu pēc mazvērtīgas mežaudzes novākšanas — līdz 420 Ls/ha. Finansiālo atbalstu par kopšanai vajadzīgo instrumentu iegādi varēs saņemt tie meža īpašnieki, kuriem īpašumā ir vismaz 3 ha meža minēto darbību veikšanai.

Mežniecību darbinieki atbalsta pretendētus informēs par dokumentu gatavošanu un ieteiks labākos darba izpildes paņēmienus, savukārt VMD Konsultāciju pakalpojuma centra darbinieki (Talsos, Raiņa ielā 17, 2 stāvā, tel. 26519781) piedāvās savus pakalpojumus dokumentācijas pilnīgai sagatavošanai. Skatīt arī internetā: www.lad.gov.lv, www.zm.gov.lv un www.kpc.gov.lv.

Kristīne Bloka, Valsts meža dienesta Konsultāciju pakalpojuma centra Talsu nodaļas vadītāja

Moto piedzīvojumu sacīkstēs

5. X Dundagas centru nevarēja ne pazīt: tirgus laukums pilns ar liekiem furgoniem un vieglajām mašīnām, braukāja neredzēti kvadracikli,

Par tām iespaidos dalās pašvaldības policijas inspektors Jānis Simsons.

— Sacensības bija diezgan augstā līmenī rīkots pasākums. Tas arī saprotams — par tām rūpējās šī sporta veida pratēji un cienītāji Mārtiņš Sils un Zigmārs Brunavs. Rīkotāji ātri reaģēja, uzzinot, ka daži no sacensību dalībniekiem izbraukājuši privāto teritoriju. Viss tika nokārtots. Citādi sacensības noritēja bez starpgadījumiem: neviens sportists netraucēja. Īpaši grūta, bet līdz ar to arī interesanta trase bija Vīdales karjerā. Sportisti to veica ar lielu entuziasmu. Man sacīkstes patika. Paldies sacensību skatītājiem par disciplinētību!

Uzklausīja Diāna Siliņa

Andra Kojro foto

motocikli un košas vieglās mašīnas, vakarpusē sportisti atstarojošās vēstēs piedalījās orientēšanās sacensībās. Notika moto piedzīvojumu sacīkstes Dundagas rudens 2008.

Dundžiņi stāsta

Miķeļtorņa dundadznieks

Uldis Vasīļevskis ir dzimis Rīgā, bērnību pavadījis Miķeļtorņī, die-nesta un ilgus virsdienesta gadus — Ukrainā. Tagad gandrīz 20 ga-dus atkal dzīvo bērnības zemē, Kurzemes jūrmalā — Miķeļtorņī. Dun-dagā Uldis Vasīļevskis mācījies vidusskolā kopā ar dundadzniecēm Ainu un Elmu. Pašlaik Vasīļevska kungs ir pensionāru kluba *Sendie-nas* biedrs un piedalās tā pasākumos. Diezgan bieži sirmo, stalto kungu var redzēt mūsu pagasta centrā.

No Miķeļtorņa uz... Miķeļtorņi

1932. gadā manu tēvu iesauca Latvijas armijā. Dienēja viņš Jūras novērošanas pārvaldes postenī Miķeļtorņī par signālistu. Te, Miķeļ-torņī, arī satika manu māti. Tēvs beidza dienestu, abi aizbrauca uz Rīgu. Tēvs strādāja par drēbnieku pie kāda uzņēmēja. Rīgā 1934. gadā arī es nācu pasaulē. Pēc kāda laika tēvs zaudēja darbu. Vecāki pārvā-cās uz Talsiem un kādu laiku dzīvo-ja pie tēva brāļa. Arī Talsos nekā laba nebija, un mēs pārcēlāmies uz Dundagu. Dzīvojām tā saucamajā Priesteru mājā. Abi vecāki turpinā-ja strādāt par drēbniekiem. No Dundagas aizbraucām uz Miķeļtor-ni un apmetāmies pie mātes vecā-kiem. Taču tur dzīvoja vēl mātes māsa un brālis, un mēs sākām iet Jurgos. Atceros, ka mainījām saim-niekus gandrīz kā Blaumaņa Dū-dars.

1940. gadā Miķeļtorņī, bijušajā krogā, bija ierīkots robežsargu pos-tenis. Tieši togad bijām palikuši bez pajumtes. Māte aizgāja pie ro-bežsargu *politrūka* un izklāstīja mū-su stāvokli. Tas atdeva savu dzī-vokli mums.

Sākās karš. 1944. gadā mūs, mi-ķeļtorņiekus, gribēja aizvest uz Vā-ciju, bet nepaspēja, jo Ventspils os-ta jau bija slēgta. Aizveda līdz An-cei. Tā kā māte prata labi vāciski, tad viņa un vēl dažas sievietes aiz-gāja pie komandanta un pierunāja, lai mūs atstāj Ancē. Komandants teica: kam ir radi Ancē, Virpē, tie var palikt. Līdz Ziemassvētkiem dzīvojām uz bēniņiem sienā. Pēc kara atgriezāmies Miķeļtorņī.

gad uztaisīsim džeza orķestri! Spē-lēt pūšamos instrumentus neviens nemācēja, tāpēc katrs pūta, kā va-rēja, turklāt darīja to tik sparīgi, ka balsinājums sāka birt no griestiem kā sniega pārslas. Vēlāk skolotājs Abols daudzus iemācīja spēlēt.

• **Virsdienesta laikā.**

Foto no U. Vasīļevska albuma

Pirmais uzdevums mūsu orķes-trim bija spēlēt Pirmā maija de-monstrācijā. Lai neapkaunotu Dun-dagas vidusskolu, skolotājs Abols mūs trenēja gandrīz kā armijā. Jau kaut cik labi iemācījušies, spēlēda-mi soļojām pa grumbulainajām ak-mens bruģa ielām. Tolaik Dundagas ielas vēl nebija asfaltētas.

Orķestrim doto uzdevumu izpil-dījām. Demonstrācijā vidusskolas orķestrim bija izrādīts liels gods — spēlēt kopā ar pieredzējušo Blum-berga pūtēju orķestri.

• **Uldis Vasīļevskis ar saviem darinājumiem no finiera.**

Autora foto

Skolas gadi — pašdarbības laiks

No pirmās līdz ceturtajai klasei mācījos Miķeļtorņa skolā, piekto — Ventspilī, sesto un septīto — Maz-irbē, astoto līdz vienpadsmito — Dundagā. Mācījos pilī, dzīvoju kop-mītnē *Baltajā skolā*.

Atceros, ka skolotājs Ernests Švanbergs, kas toreiz vēl nebija mainījis uzvārdu uz Ābols, dibināja skolas pūtēju orķestri. Reiz viņš at-veda pūšamos instrumentus uz *Bal-to skolu*, uz kopmītni. Nolikām tos lielajā istabā uz galda, skolotājs pats aizgāja. Mēs, puikas, savā star-pā pasmējāmies un nolēmām — ta-

Veidojot orķestri, skolotājs Ābols novērtēja katra dalībnieka spējas un tad katram iedeva attie-cīgu instrumentu. Man viņš uzticē-ja basa tauri, tas ir, vislielāko tauri. Skolas orķestris spēlēja pasākumos gan skolā, gan ārpus tās. Skolotāja Ābola vadībā darbojās arī stīgu in-strumentu ansamblis, kurā spēlēja ģitāru.

Piedalījās arī klases dramatiska-jā pulciņā. Ar izrādēm uzstājamies skolā, atmiņā brauciens uz Mazirbi.

Klasē mums bija arī savs dzies-mu ansamblis. Kad vidusskola svi-nēja sešdesmit gadu jubileju, no klases piedalījāmies desmit bijušo

• **Miķeļtorņa bākā.**

Foto no U. Vasīļevska albuma

skolēnu. Nodziedājām vienu dzies-mu, kas zālē esošajiem tā patika, ka ar aplausiem lūdza atkārtot vēl-reiz.

Beidzām vidusskolu 1954. ga-dā — bijām deviņais izlaidums. Mūs audzināja toreiz pavisam jaunā skolotāja Marta Agendūne, vēlāk Kajaka. Tagad katru gadu pulcēja-mies klases salidojumā pie kāda no klases biedriem. Ar savu klasi kopā vienmēr ir mūsu jaunā klases audzinātāja. Liels paldies, ka viņa ir mācējusi ieaudzināt mūsu klasei draudzības, vienotības un savstar-pējas cieņas garu!

Dundaga — izlaiduma valsis, skolu beidzot, un tad mēs kā put-nēni, no ligzdas izmesti, lidojām katrs uz savu pusi. Nu lēmums bija jāpieņem katram pašam.

Armijā Ukrainā

Pēc vidusskolas gribēju iestāties Latvijas Valsts Universitātes Mehā-nikas fakultātē, bet konkurss bija liels, 4 uz 1 vietu, un man drusku pietrūka ballu. Atgriežoties mājā, saņēmu pavēsti, ka jāiet armijā. Nodienēju trīs gadus un paliku virsdienestā. Ukrainā, Luckā, kur dienēju, arī apprecējos.

Pēc specialitātes biju radiotele-grāfists. Kā bija dienēt latviešu pui-sim? Ļoti labi, nekādas *ģedovščinas!* Dienestā mani cienīja, tāpēc ka es-mu latvietis. Tie, kuri bija karojuši, mūs sauca par dēliem, audzināja šā vārda labākajā nozīmē. Attiecības bija cilvēciskas.

Krievu valodu apguvu viegli. Latviski ikdienā nerunāju nemaz, taču neaizmirsu. Kā var aizmirst dzimto valodu? Kad runāju krievis-ki, tad domāju krieviski, kad runāju latviski, tad domāju latviski. Ukrai-ņu valoda ir līdzīga krievu valodai, tomēr cita. Arī šo valodu apguvu pietiekami, lai saprastu.

Klimats, daba, kur es dienēju, ļoti līdzinās Latvijai, arī augsne. Vienīgi pavasaris sākas agrāk un rudens iestājas vēlāk.

Nodienēju līdz praporščika pa-kāpei. 1980. gadā no armijas aizgā-ju. Pēc armijas turpat Luckā strā-dāju par DOSAAF šautuves instruk-toru. Starp citu, arī Dundagas vi-dusskolā vadīju šaušanas sekciju.

Visu virsdienesta laiku gandrīz katru gadu ar sievu braucām uz Miķeļtorņi pie maniem vecākiem. Tad 80. gadu beigās saņēmu mātes māsas vēstuli, lai braucot uz Miķeļ-torņi dzīvot, jo cita mātes māsa, kura dzīvoja vectēva mājā, esot ļoti slima un viņas negribot, ka māja nonāktu svešu cilvēku rokās.

Atgriešanās Miķeļtorņī

Abi ar sievu 1989. gadā pārcēlā-mies uz Miķeļtorņi, mana vectēva māju. Te dzīvoju zem putnu ceļa, kur neskaitāmi dzīvju kāši lido pāri manai mājai, reizēm apgriežot loku gaisā, atsveicinoties un pava-

sarī sasveicinoties. Te ir manu ve-cāku un vecvecāku stādīti koki, kas gaidīja mani pārnākam. Te ir mans dzimtais krasts un jūra, te jūtos la-bi.

Pēc atgriešanās Miķeļtorņī sāku-mā mums bija krietni daudz lopu. Ar visiem teļiem ap 16 ragulopu, vēl 10 aitū, cūkas, daudz zosu un vistu.

Drīz mana sieva smagi saslima. Tad gandrīz visus lopus likvidēju. Tagad man ir tikai viena gov, vie-nīgajam Miķeļtorņī. Ar piena pro-duktiem sevi nodrošinu. Taisu krē-jumu, sviestu un citus piena pro-dukts. Strādāju kā senos laikos, visu daru ar rokām — gan pļauju, gan grābju, ar ratiņiem sienu vedu mājās. Tupesis aizmugurē, un pats esmu zirgs un traktors. 1996. gadā sieva nomira, tā nu dzīvoju viens.

Pēc atgriešanās Latvijā gandrīz desmit gadus nostrādāju Miķeļtor-ņa bākā — sākumā par tehniķi, vē-lāk par priekšnieku.

Reizēm aizbraucu uz Ukrainu, kur dzīvo trīs paša bērni un trīs audzubērni.

2001. gadā iepazinos ar dun-dadzniecī Austru. Laiku pa laikam viņa atbrauc pie manis. Tagad man siltumnīcā aug dažādu šķirņu to-māti un nes bagātu ražu. Tāpat, pa-teicoties viņai, dārzā un istabā aug dažādas un skaistas puķes.

Darinājumi no finiera

Mans tēvs bija daudzpusīgs. Viņš labi zīmēja (spoguļī skatoties, uzzī-mēja pašportretu), spēlēja vijoli un skaisti dziedāja. Viņš mācēja ar zā-ģīti izzāģēt no finiera dažādus priekšmetus. Tas iedvesmoja arī mani. Virsdienesta laikā iegādājos albumu ar paraugiem un šo to izzā-ģēju. Pa istam ar šo mākslu sāku nodarboties 2000. gadā. No sākuma izzāģēju un taisīju priekšmetus no albumiem, dažreiz tos nedaudz pārveidojot. Vēlāk priekšmetus sā-ku izdomāt pats. Tie ir cepumu un konfekšu trauki, vāzes un svečturi, rāmīši fotogrāfijām. Nodarbojos ar izzāģēšanu galvenokārt garajos ru-dens un ziemas vakaros. Vairākus un labākos darbus esmu uzdāvinā-jis savai draudzenei Austrai, kā arī mazmeitai Annai, kas dzīvo Vents-pilī.

Ar saviem darbiem esmu pieda-lījies vairākās izstādēs — Rīgas Lat-viešu biedrības namā Krišjāņa Ba-rona jubilejas reizē, Dundagas pilī Ziemassvētku tirdziņā *Pats savām rokām*, Ventspilī Ventspils rajona pagastu dienās. Šī nodarbe man ļo-ti patīk, no tās gūstu lielu gandarī-jumu.

Uzklausīja Alnis Auziņš

**14. XI plkst. 10.00 pilī
Attīstības nodaļa
Valsts ieņēmumu dienesta seminārs**

Atver skapīti!

Savu drēbju skapi varam atvērt vairāku iemeslu dēļ: izvēloties vāja-dzīgās drēbes vai apavus, pārskatot, vai tur neatrodas apģērbs, ko vairs nevalkājam un ko varam (īpaši bēr-nu drēbes un apavus) kādam atdot.

Tieši šāds *skapītis* ar tikko izbū-vētiem plauktiem un stieni drēbju pakāršanai atrodas blakus ieejai bibliotēkā. Lielākai daļai mammu un tētu naudas makos kļūst aizvien mazāk, bet vajadzību ir gana, tāpēc varam sākt cits citam palīdzēt. Tie, kam vajag ko atrast savam bērnam mugurā vai kājās velkam, tur to var sameklēt. Bet tie, kas labprāt atdotu savu bērnu nenovalkāto ap-ģērbu vai apavus citiem, varētu to izdarīt, atnākot uz bērnu centru *Mājas*.

Skapītis varētu kļūt par labu gud-ras ņemšanas un došanas vietu, jo ne jau vienmēr jāgaida labo ārzem-jū draugu sūtītās kastes ar tik ne-pieciešamajām lietām. Atcerēsi-mies, ka **dots devējam atdodas**. Tad arī krīzi būsīm pārvarējuši, un visi mūsu pagasta bērni staigās laika apstākļiem piemērotā apģērbā un apavos. Visu par *skapīti* var uzzināt bērnu centrā, kur glabājas arī tā at-slēgas.

Un vēl kāds lūgums. Mums ir daudz mazo skrituļotāju, bet skri-tuļslidu pietrūkst. Varbūt varam kopējiem spēkiem tās sagādāt.

Alfa no Mājām

Pagastmājā

- 5. XI plkst. 14.00** Veselības aizsardzī-bas un sociālās palīdzības ko-miteja
- 7. XI plkst. 10.00** Izglītības, kultūras un sporta komiteja
- 12. XI plkst. 14.00** Vides aizsardzības un pagasta attīstības komiteja
- 19. XI plkst. 14.00** Finanšu komiteja
- 24. XI plkst. 14.00** padomes sēde

Paldies!

Pateicamies mūsu labvēļiem — Naurim Freimutam un Ivaram Pet-rovicam — par iespēju patīkami pa-vadīt 1. septembra pēcpusdienu Kamparkalnā. Paldies Linardam Nierliņam par jauko izvizināšanu!

**Skolas tehnisko darbinieku
vārdā — Vitālijs Nazarovs**

**Roberts Pilmanis (1930)
Anna Kovaļevska (1923)
Jāzeps Punučānovs (1933)**

**«Dundadznieks» Nr. 10 (79)
2008. gada oktobris.**

Dundagas pagasta padomes izde-vums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā **3085**.

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Au-ziņš (redaktors, tālr.: 3237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Ēriks Bērzkalns, Sandra Dadze, Baiba Dūda, Uldis Kat-laps, Austris Kristapsons, Velta Mete-ne, Aivars Miška, Smaida Šnikvalde.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos snieguši amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam at-saukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.
Metiens: 550 eks.

Internetā: www.dundaga.lv/avize